

Az ifjú Husszein szegény birodalma

Megdördülnek majd az ágyuk, meglengenek a zászlókat, beszédek fognak elhangzani és Transzjordánia új királya, a 18 éves Husszein május 2-án elfoglalja trónját. A jelek szerint megvan a képessége ahhoz, hogy jó uralkodó legyen. Angliai tanulmányait dícsérettel végezte és országában tett látogatásai alkalmával sohasem felejtette el, hogy a szegényeket és áldozatosokat is meg kell látogatnia. Angol szemmel nézve ez is elég ahhoz, hogy valakiből jó uralkodó váljék. Azonban Husszein és a transzjordániaiak számára sokkal nagyobb kérdések és problémák állnak fenn, semhogy azokat látogatással és részvétkívánásokkal lehetne elintézni.

Az ország gazdasági helyzete a fiatal királynak és minisztereinek még sok keserves gondot és rossz napokat fog szerezni. A helyzetet néhány számmal kitűnően lehet érzékeltetni. Transzjordánia behozatala a múlt évben 16.850.000 font sterling volt, kivitele pedig 2.110.000 sterling. A legegyszerűbb számtani művelet megmondja, hogy az ország milyen nagy mértékben van támogatásra utalva.

Transzjordánia egyelőre megkapja ezt a támogatást. Azonban nem a világ szeretete, együttérzése, vagy hitestvérek adományai ezek. Anglia hatalmas összegeket fektet be, melyeket az arab légio támogatásaként számlolnak el. Az UNO milliókat utal át, melyet, mint az arab menekültek segítése vesznek el, — de a menekültek nem nagyon sokat látnak belőle. Amerika Truman volt elnök programja szerint — mely visszamaradt országok segítségét szabályozza — szintén hozzájárul a Transzjordán államháztartás számlájának kiegyensúlyozásához és így, ha dűledezve is, de mégis lábon tartják az országot.

Transzjordániának semmi reménye nincs, hogy a jövő valamilyen megoldást fog hozni nehéz helyzetében. Aránylag ritkán lakott ország, de mégsem tudja lakosságát mezőgazdasági termékekkel ellátni. Egyrészt nincs kellő mennyiségű termőföldje és ami megnövelés alatt áll, azt is ősi szokások alapján, fackével és egyéb visszamaradt szerzőmókkal művelik meg.

Nem lehet egy arabot, aki autót is ritkán lát, traktor, vagy kombajn használatára megtanítani. Ehhez már bizonyos civilizációra van szükség, amellyel az arab paraszt nem rendelkezik. Ipara Transzjordániának szinte egyáltalán nincs. Bár a Holt-tenger feléje eső szakaszán bőven van káliszó és az arab sivatagban foszfátot és mangánt is bányásznak, mindez nem elegendő egy ipar felállításához. Az ország így nyersanyagait külföldre szállítja — és ez a külföld természetesen Anglia.

Nem kell tehát csodálkozni azon, hogy az új királyt komoly gondok foglalkoztatják. Transzjordánia az összes arab államok közül a legjobban szenved az Izrael elleni kereskedelmi blokádtól, mely elzárja az ipari vi-

dékektől és a nagyvilág kereskedelmi útjaitól. Külfölddel való minden összeköttetése az akabai kikötőn keresztül történik, amely kereskedelmi szállításra nemigen alkalmas. Csak egyetlen vasútvonal fut az országban és az ország északi részének kivételével országutakat sem nagyon lehet találni. Turistaforgalma Transzjordániának szinte egyáltalán nincs, ami rossz és régi szállodáival és a kényelmes közlekedési eszközök hiányával magyarázható.

Egy mostanában divatos közmondás szerint egy transzjordániai arab csak annyi pénzt akar szerezni, hogy megfizethesse utiköltségét külföldre. A fiatalok közül nagyon sokan — akik csak módját éjtethi — hagyják el az országot, hogy valami más, jövővel és lehetőségekkel inkább rendelkező helyen telepedjen le. A hatóságok nem nagyon tiltakoznak a kivándorlási láz ellen, hisz minden emberrel eggyel kevesebb a nélkülözök száma.

A haifa-telavivi vonaton utazva, mindenki saját szemével láthatja Transzjordánia hű képét. A vasút izraeli oldalán minden talpalatnyi föld meg van művelve! Traktorok dolgoznak, házak nőnek ki a semmiből, új települések alakulnak. A transzjordán oldal mint-

ha valami titokzatos álomban merült volna. A föld nagy része parlagon hever, itt-ott egy arab fackével és tevével szánt. Schol egy új ház, vagy egy új település. Csak időnként tűnik fel egy-egy vályogból épült viskó, mely a legelőmibb egészségügyi és kényelmi eszközöknek is híján van.

Az ország új, 18 éves királyt kap. Az új király személye azonban nem fog segíteni Transzjordánia kétségbeesett helyzetén. Az ország igazi urai továbbra is az angolok maradnak. Az ő gazdasági segítségük nélkül az egész királyság rövidesen összeomlásra volna ítélve. Azonban ettől a transzjordániáinak egyelőre nem kell félni. Az angolok jól őrzik ezt az utolsó pontot, amely az egykoron hatalmas közkeleti brit birodalomból megmaradt. Az angol politikusok tudják, hogy ha Transzjordánia is megszaktítja kapcsolatát Angliával, úgy az angol világirodalom elvesztette hatását a Közelkeletre. Ezt pedig, bármilyen áldozatokkal is járna, meg fogják akadályozni. Az országnak pedig nincs, más lehetősége. A jól felfegyverzett, de kicsiny arab légio és parancsnoka, Glubb pasa ma az ország igazi feje — és Husszein csak egy látszólag önálló ország látszatkoronáját fogja kapni. (Economist)

Női ruhába öltözött férfit tartóztattak le közcsendháborításért

A telavivi járásbírószágon tegnap nagy feltűnést keltett egy női ruhába öltözött férfi, akit a rendőrség közcsendháborítás miatt letartóztatott. A vádlott Gerson Natan, tiltakozott a vizsgálóbírónál a vád ellen és azt állította, hogy éppen ellenkezőleg, őt inzultálják folytonosan olyan emberek, akik nem értik meg és nem fogják fel, hogy számára a női ruha a legkényelmesebb. Gerson Natan a telavivi Gan Rena mozi környékén tartóztatták le, ahol a rendőrség szerint zavarta a rendet és késsel fenyegette a járókelőket. Ezzel szemben Gerson Natan azt mon-

dotta a bírónak, hogy rendszeres kenyérvágóként tart gánál és nem akar ártani vele senkinek. A vádlott köznyörögni kezdett, hogy engedjék szabadon, mert sürgős találkozója van az egészségügyi minisztérium egy tisztviselőjével, aki segíteni akar neki problémájának megoldásában. Natan Gerson ugyanis, aki mirigyvel tozásokban szenved, operációnak akarja magát alávetni, hogy nővé válhasson. A vizsgálóbíró hétnapos letartóztatási végzetést adott ki Gerson Natan ellen, amelyhez kért mellékelt a rendőrséghez, hogy ez idő alatt állítsák bíróság elé.

Új rendszer a katonaisztek előléptetésében

Hadnagy 12 év alatt érheti el az alezredesti rangot

Tel-Aviv (Az Új Kelet katonai tudósítójától). Gideon Schocken ezredest tegnap sajtófogadás keretében számolt be a hadsereg tisztjeinek új előléptetési rendszeréről, amely holnap, május elsején lép életbe.

A vezérkar elrendelte, hogy ezentúl a tisztek, hadnagtól alezredestig — csak úgy léphetnek elő, ha az alacsonyabb rendfokozatban bizonyos időt eltöltöttek és ez idő alatt legalább kétféle feladatkörrel voltak megbízva. Az előléptetés másik feltétele az, hogy a tiszt megfelelő számú továbbképző kurzust végezzen. Az előléptetést ezenkívül központi katonai képzettséghez is kötik és a már aktív szolgálatot teljesítő tisztek számára, akik nélkülözik a középiskolai műveltséget, a hadsereg lehetővé fogja tenni annak megszerzését.

A tisztiskolából kikerülő hadnagy csak egy év múlva léphet elő főhadnaggá, főhadnagtól százados csak három év múlva lehet és ahhoz, hogy százados őrnaggyá lépjön elő, legalább 4 esztendőnek kell eltelnie. Ugyanez vonatkozik az őrnagynak alezredesté való előléptetésére is.

A tartalékos állományukra vonatkozóan, a vezérkar külön rendelet útján fog intézkedni.

A „DÉRYNÉ” nagy sikere után

A „HADAR” mozi igazgatóságának

sikerült lekötni 1952 május 2-ától

Mikszáth nagy vigjátékát:

BESZTERCE OSTROMA

Gondoskodják előre jeggyéről.

PICCADILLY, Haifa

Karmel-hegy

A nagy siker után még egyszer, 1953. május 1-én péntek este

JOHN GARSON

a nemzetközi énekes

ÚJ MÜSORRAL

A helyek korlátozott számára való tekintettel asztalrendelést előre kérünk.

Nyári szezonnyitás új zenekarral, máj. 2-án, szombat este.

Ízlelje meg kitűnő ételeinket.



TELEFON: 6277

HAIFAI UTMUTATÓ

Hajfestés amerikai festékekkel!
Legmodernebb rendszerű tartóshullám, estélyi frizurák!
Kozmetika: BARÓ ILA vez.
Epilláció, elektr. rántalanítás.
GISELLE HAIFA,
Herzl u. 61.
NŐI FODRASZ SZALON



PÉNZT Aranyért, ezüstért és ékszerért
Lombard-House-Hadar HAIFA,
Herzl 16
Technikum-épületomb.

Ki fizet legtöbbet Haifán értékeiért?

OCCASION Wallerstein 3 MENACHEM-U. 3
Ezüstért - aranyért - briliánsért - kristályért és szőnyegért

Porcelánt, kristályt, képet, szőnyeget, értéktárgyat
VESZ, ELAD, BEL és KÜLPÖLDI rádiót HERZL-UTCA 24.
bejárat udvarról is
Telefon: 2069
Lombard-osztálya PÉZKÖLCSÖNT NYUJT
ARANYRA, EZÜSTRE, BRILLIANSRA, ÉKSZERRE

HISZTADRUT HACIONIM HAKLALIM
„CHUG KADIMA” HAIFA

Szimpatizánsaink és tagjaink szives tudomására hozzuk, hogy az Országos Szervezet Közgyűlése keretében, május 2-án d. e. 10.30 órakor

politikai nagygyűlést

tartunk, a Pevsner-u. 2. sz. alatti teremben.

Előadók:

Dr. HERSKOVITS FÁBIAN
és Dr. WACHS EMANUEL

Minden érdeklődött szivesen látunk.

Butorület

megszünik

HAIFA, BANK-U. 7.

Kiárusítás

Ké259 minden elfogadható áron.

Phonola-Radio SCHAPIRA 13
Telefon: 2453.

RÉSZLETRE IS ELAD
LEGUJABB TÍPUSU rádiót
PICK-UP rendes és automata 10 lemeznek long-play-el - Hangszórók - Javitások garanciával.

TALPIOT ÉTTEREM 61
HERZL U.

Válogatott ételek. — Italkülönlegességek. K282

„TOVA” HOLGYFODRASZ SZALON
és KOZMETIKAI SZALON

Haifa, Jaffa-u. 11., 1. em. újból megnyit

Haifa mozik műsora:

HADAR, (tel. 2509.): BESZTERCE OSTROMA

EN-DOR, (tel. 3421): CAPTAIN PIRATE
(Haifai bemutatató) Louis Hayward, Patricia Medina

GAL-OR. WATERLOO BRIDGE (4. hét)
Vivien Leigh Robert Taylor

ACMON, (tel. 3003): VIRÁGOK A PORBAN (színes)
Greer Garson Walter Pidgeon

ARMON, (tel. 4848): PLACE IN THE SUN — Dreiser:
„Amerikai tragédia” c. könyve nyomán. — Elisabeth Taylor, Montgomery Clift, Shelley Winters (2. hét)

ORAH, (tel. 4017): JEUX INTERDITS (2. hét)
Francia film — Nappal: „ATTOLL „K”
Laurel és Hardy

AMFITEATRUM, (tel. 4018): FELHÖRE NAPSUGAR
(színes) Dennis Morgan, V. Mayo, Szöke Szakáll
(2. hét)

ORION: SHAKEDOWN. Howard Duff, Peggy Dow

ARIZONA

SZALLODA — BAR — ÉTTEREM — KAVEHAZ

HAIFA, MT. CARMEL. — TELEFON 6966

A kert egész nap nyitva. — Zene.
Naponta ötórás tea, táncsal.

E hétvégét töltse Haifán a gyönyörű fekvésű

Tamar Szálloda UNO-u. 42.
Penzió-Bár
Éttermek Tel. 66471

Péntek déltől hétfő reggelig teljes ellátás **13900**

Kitűnő magyar és francia konyha

CIRO BAR-ÉTTEREM, HAIFA, HERZLIA 32.

esténként nagy tánc- és énekműsor,
LUCY ROSSE a mikrofonnál
Ciro-Band Jenni Neagreno zongoraművésszel

Készpénzt

ad azonnal

LOMBARD HAMERKAZ,
51. Herzl u. 51. i. em.
minden értéktárgyra.

A. KOHN & LUBARSKY

Haifa, Herzl-u. 26 Tel. 4546

VCSÉ és elad
képet, antikvitást,
bütort, szőnyeget,
zongorát, porce-
lánt, kristályt,
ezüstöt, ékszer,
finom asztal- és
szőnyeg, stb.

Figyelem! Fontos!

ÚJ SZABASZATI TANFOLYAMOT
indítok május elején,
kezdőknek és szakmabelieknek
NEUGRÖSCHL ILUS
dipl. szabász
HAIFA, Arizoroff 80/H. hej.
TELEFON 3382.

Butor

égy, jégszekrény, „Lakol”
bútor nagy választékban.
Fizetési könnyítések is.
EHRlich TESTVEREK,
Ó-ARKÓ:
Corchaniával szemben.
NAHARIA: Teniszpálya,
Eljāju Golomb utca.
K1041

Lakások

— 1-6 szobások — kiadók
és eladók, Hadaron és a
Karmel-hegyen.

Dr. MARCUS,

Haifa, Jeruzsálem-utca 4.

Telefon: 2582

Szabók

a legjobb minőségű
belföldi és angol szövet
szükségletüket

legolcsóbban

a speciális üzletben
szerzethetik be.

S. WEINRAUB

Haifa, Herzl-u. 55., 1. em.

Haifa melletti nagyobb

város központjában

jó ÜZLETHELYISÉG-hez

tökés TARSAT keresek

textil konfekció-szakmában

„4/80” jelgén,

Uj Kelet, Haifa, Shapira 13

ELSORENDU

autókatost

és

bedogost

keresünk azonnalra. — Allando

munka. — Irásbeli ajánlatok:

Advertising Centre, Haifa,

Herzl-u. 40. „912” jelgére.

ELADÓ

2 szobás akas

összkomfortos, 2 terrasszal

és kerthasználattal.

D I A T L O V I Z K Y,

IR HAMIFRAX,

Kurdánia Alef-nél, 58. autóbussz

Állando öröm forrása

Foto Brenner fényképezőgépe

Az általunk felvett képek, mun-

dig új örömet szereznek. Regi

szellemes emlékek újulnak fel

és fényképezni olyan könnyű

Gép és ingyenes betanítás

Photo Brenner

31. HECHALUTZ ST.

CORNER SHAPIRO ST.

TEL. 4137 — HAIFA

PAPLANT (pohely, toll,

szőnyeg, véső

vattavás)

DUNNAT, PARNAT

a csehszlovák származású

készítőnél

Weisz-nél, Haifa 24. st.

Stanton

HABIMAH

MUSORA:

Haifa, ápr. 30., csüt., „Armon”

LILJOM

Tel Aviv, április 30., csütörtök

Premier.

SIRJ EDES HAZAM

Zenés dráma.

Ellen Hyton könyvből színpadra

átírta: Maxwell Andersen.

Zene: Kurt Weil. — Fordította:

Manasse Lewin. — Dalokat fo-

rdította: Efraim Dror. — Rendezte:

Julius Gellner. — Diszletek: Jo-

zsef Karl. — A kórust és szólist-

ákat betanította: Konrad Man.

Táncok: Ruth Harris. — Vezényel:

Fordhaus Ben Zisi.

UJ KELET 1953 IV. 30.

Kémből regényíró, majd filmhős

HIABA nagy világháborús nemzetközi kémhistória az, amiről ma írok, — azt szeretem a történetben, hogy végeredményben és kerülővel, de mégis Izraelen keresztül jutottam hozzá és a vele kapcsolatos élményhez. Néhány hónappal ezelőtt Európában voltam. Ez alatt az idő alatt filmezett egy amerikai társasággal Izraelben a híres, kedves német-zsidó jellemzősége: Oscar Karlweiss. A „Jongleur” c. film külső felvételeiben játszott. Régen, Berlinben dolgoztunk együtt, sajnálom, hogy éppen akkor nem voltam itthon.

VISZONT egész Európában a könyvesboltok kirakataiban rikkott egy nagyszerű könyv: Five Fingers. (öt ujj). Írta: Ludwig C. Moyzich. — És a legnagyobb mozik plakátjain már ennek a könyvnek a filmváltozata. Svájcban néztem meg a filmet. Ott „Fall Cicero” volt a címe. Egy ültőben kétszer néztem meg. Remekmű. Nagy színészek játszanak benne, James Mason Daniella Darrioux és örömmel fedeztem fel benne barátomat, Oscar Karlweisst. Ő játszotta a könyv és a film szerzőjét, Moyzichot, aki egyúttal az általa megírt történet egyik főhőse is volt.

CICERO fedőneve volt a második világháború legügyesebb leggyafurtabb kémjének. Igazi neve Elías Diello volt. Albán származású fiatalember, aki Ankarában az ottani angol nagykövetség komornyikja volt. Sir Hugh Knatchbull Hugessen kegyelmes úr különleges és gusztustalan barátságot tartott fenn Kammerdienerrel s így vált lehetségessé, hogy Diello 1943. október 26-ika és 1944 április 6-ika között 400 fotókópiát készített és adott el a németeknek azokról a titkos dokumentumokról, amelyek a teheráni konferencia részleteitől kezdve a franciaországi partraszállás, úgynevezett „Overlord” tervek minden fázisát tartalmazták és elárulhatták. Diello gigantikus összeget: 300.000 font sterlinget kapott a fotókópiákért. Hiába volt Diellónak boszorkányosan ügyes 5 ujj, a németek nem tudták a nagy titkokkal mit kezdeni, nem tudtak használni vele önmaguknak, nem tudták vele ártani az ellenségnek. Kezükben volt minden igazi adat, de nem merték komolyan venni, amit Diello, vagy ahogy a hírhedt és híres Pápen fedőnével ellátta: Cicero eladott nekik. Ribbentrop gúnyosan dobtá földre a drágán megfizetett dokumentumokat: „Zu schön um wahr, zu sein!” Megtehette, mert mint később kiderült, hamis fontsteringekkel fizették a német hadvezetőség a hiszékeny Ciceronak. A kémkedési ügyet Cicero és a németek között Ludwig C. Moyzich ankarai követés tanácsos közvetítette. Moyzich a háború után könyvet írt a Cicero-ügyről és Moyzichot Karlweiss alakította a filmben.

MOST visszatérek Karlweissra, aki Izraelből Bécsbe utazott színházi vendégszereplésre. Találkoztunk és

gratuláltam neki remek Moyzich-alakításához. „No, Moyzich nem volt megelégedve velem. Épp tegnapelőtt mondta!” Izgatott lettem. Hogyan, Moyzich itt van? — És Karlweiss elmesélte a következőket: „Az öltözőmbé bejött felvonásokban a szabó azzal, hogy egy úr keres. Nem ismerem fogadok az előadás alatt, el akartam küldeni, mikor rá néztem a névjegyre. Ludwig C. Moyzich! A szerepem eredetije. Izgatottan fogadtam rögtön, s mikor a diskurzus elején megtudtam, hogy a filmet még nem látta, szeliden megjegyeztem: A filmben nem sok öröme lesz. Mert én önt szimpatikus trotlinak ábrázoltam. Később, mikor már látta a filmet, Moyzich jegyezte meg: „Sajnos, a szimpatikus ságot nem láttam a filmben, csak a trottil maradt meg.” Egyébként pár nap múlva meglátogatom Innsbruckban Akarsz velem jönni?” Hogy nem akartam volna? A nagy kémhistória aktív szereplőjéhez?

Mikor a könyv 1949-ben megjelent, a Cicero nevet már ismerte a világ, mert a nürnbergi tárgyaláson Pápen érintette az egész kémiszervezetet, de Sir Maxwell David Fyfe, az angol főügyész jónak látta ezt az ő diplomáciájukra nem hízogó ügyet agyonhallgatni. Később dr. Robert Kempner az amerikai ügyész, elővette a Cicero-ügyet és a 36 hónapos büntetését ült Moyzichot Nürnbergbe hozatta kihallgatásra.

MÉG az angol király egy sajátkezűleg írt levele is a Cicero-fotókópiák között volt. Minden dialógus, jegyzőkönyv, tervrajz, Moyzich, mint az SS bizalmi embere, volt az „ingadozó” Pápen mellé kirendelve. A nagy német vezérkar úgy döntött, hogy ezek a dokumentumok csak angol félrevezető mesterkedések. Moyzich hiába dolgozott. Izgalomtól gyöngyöző homlokkal fogadta a hozzá besurranó komornyikot, aki reszkető kézzel, izgatottan adta át a fotókat és reszketve vette át a nehéz sterling ezreket. Nem kis rizikóval járt a munkája. Mikor Sir Hugh, aki a csinos hangu komornyikot esztériként zongorán kísérte, majd aludni tért, — Diello kinyitotta a páncélszekrényt kivette belőle a fontos aktákat és egy fotóba lerakva, erős lámpafényrel egyszerű sodakkal lefotografálta azokat, majd ügyes 5 ujjával visszarakta a páncélszekrénybe. Elment, felajánlotta Moyzichnak, az további Pápennek, az Ribbentropnak s így Hitlernek.

Franz von Pápen memorandumján 579. oldalán ír Moyzichról. Őt magát és könyvét is megbízható igazmondónak deklarálja. „Bár Moyzich csak a Gestapo embere volt, ő több volt a nagykövetségnek, mint levélhordó Cicero és köztünk. A mi titkos békeakciókat, amit Spellmann bitorossal kezdtünk, vele együtt dolgozott ki, magunkra is vontuk Ribbentrop bizalmatlanságát. Moyzich könyvében azt írja: „Semmit se hallgattam el.”

ŐT UJJ regénye világsikerű könyv. (Izraelben minden példány elfogyott angolul is, németül is.) A filmesítés jogát a 20th Century Fox vette meg. A külső felvételeket eredeti színben, Ankarában készítették. A filmezéshez a volt német nagykövetség épületét — így mondotta el Karlweiss — „feldiszitették a volt horogkeresztos jelvényekkel, zászlókkal. Ez most 1951-ben történt. Képzeltető

Ankara tájékozatlan népének megrökönyödése, mivel azt hitték a fotókból, hogy a hakenkreuz nádt. A nagy filmipar lehűtötte az ijedelmet. Egyszerre csak megjelenik a felvevőgép közelében egy rozskülsejű, gyanús alak, egyenesen Mankieviczhez, a film rendezőjéhez megy. Indignánsan reklamálja, hogy miért James Mason alakítja Cicero, miért nem ő? „Ő ugyan is maga: Diello, vagyis a film igazi „hőse”. Kétségbevonhatatlanul igazolta is magát. Keresni akart a nagy ügyön ő is. Mankievicz néhány dollárral elkergette a penetráns figurát, Diello ott él, züllött Ankarában. Énekel is valamelyik bárban. Érdekes és szinte megfoghatatlan, hogy a németek is, angolok is csak úgy futni hagyták.

A film Dielloja nem ilyen ügyefogyott. James Mason agyfart, izgalmas alakot formált belőle. Felejthetetlen, mikor rengeteg pénzzel Délamerikába szökik, palotát vásárol, ahová várja szerelmét, egy lengyel grófnőt, de hiába várja, a lengyel grófnő elárulta őt, meg szökött a 300.000 sterling felével. Amikor a bank közli vele, hogy a németek által fizetett fontok hamisak, diadalmas kacajban tör ki. A káröröm diadalmas hahótája ez. Az áruló nő is hamis fontokat kapott...

ANICHSTRASSE 9. Ez Moyzich innsbrucki címe. Mikor megismertem, teljesen osztoztam Karlweiss nézetét, mellyel őt trotlinak ábrázolta. Furcsa érzés volt ebben a kispolgári, csendes, józan miliőben látni a második világháború nagy kémjének „főfaktorát”. Export cége van most, fonal és műselyem. Az irodájában textilárak röpködnek, Moyzich tárgyal, telefonál, ügyfeleket fogad, mosolyogva kézfogással. Bár bécsi származású, erős tiroli accentussal beszél. A volt gestapo

megbizott most hazamegy hatalmas lakásába, felesége, gyermekei várják, az utcán üdvözlök ismerősei, mintha misem történt volna. Jelen-tételen kis alakjában néhez elképzelni őt az SS aranyujtásos diszuniformisában, ahogy Karlweiss őt megjárta. A régi törökországi multra nem emlékezett más, mint néhány kéksomogólású mintaküldemény Szmirnából. — A kisasszony az irodában már hozzászólt, hogy néha a textilen kívül a „nagy multról” is szó esett. Ilyenkor Moyzich úr kihúzza magát, de rosszul áll neki. Ilyen kis szörnyetegek kezén ment át milliók sorsa, élete, halála. Seyss-Inquart sajtófőnöke volt, majd Bürckels bizalmasa. Most el mondja, hogy ő 1938-ban már kételkedett a német győzelemben, de Amerika beavatkozásakor már biztosan látta a bukást. Elmondja, hogy Diello az aktákat először Herr Jenkenek, Ribbentrop sógorának ajánlotta fel, akinél régebben szintén komornyik volt. Pápen igen lusta embernek tartotta Jenkét, s ezért utasította Moyzichhoz, aki most kijelenti:

— Ha a német vezérkar elhitte volna az igazi iratok igazi tartalmát, amelyekben a teljes partraszállási haditerv részletezve volt, talán az egész világtörténelem más fordulatot vesz.

Engem egy kérdés izgatott: Mit kerestek ezek, az egész haditervre vonatkozó iratok az ankarai nagykövetség? Moyzich és Pápen is úgy magyarázzák, hogy Sir Hugh egyike volt a brit diplomácia legokosabb koponyáinak. „Eh, Mann, dessen Rat man nicht missen wollte.”

MOST, a film bemutatása után Moyzich úr a Fox filmgyártól olyan nyilatkozatot kér, hogy a filmet nem hiszen az ő könyve szerint csinálták meg. És kártérítést kér Karlweiss sértő ábrázolása miatt. Ilyenek ezek a világpolitikai figurák — közelről.

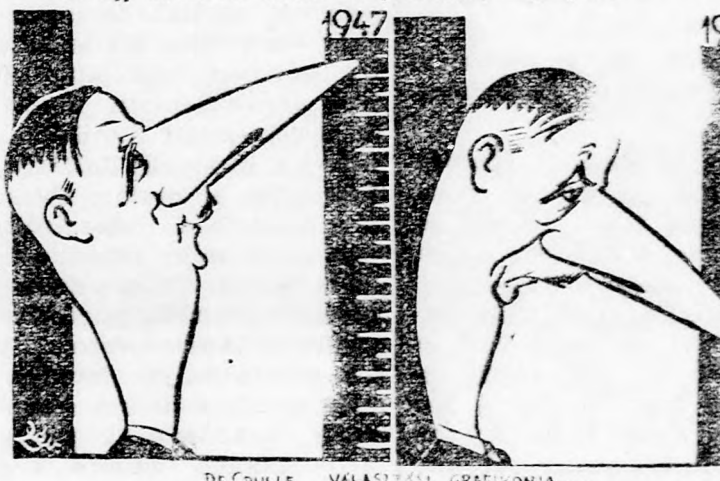
Dr. Székh közelről a kibucokban, posztív ellenállást tanúsítanak a kibucások ellen... Gandhi módszere... — Ujvághy



DR. SZÉKH: HO, MEG EGY KIS ÉRSEKSETRAJT, ÉS TELJES LÉSE A HASONLÓSÁG... (Ujvághy)



(A francia községi választásokon De Gaulle pártja eddigi mandátumainak csak egy tizedekét tudta megszerezni. — Ujvághy)



DE GAULLE VÁLASZTÁSOK... (Ujvághy)

Izrael a világpiacon

Írta: JÁMBOR FERENC

Egy mondatot nagyon furcsának találtam Pásztor Béla mult heti cikkében, amit a Jasa Heifetz-botrányról írt. Igaz, hogy ezt az inkriminált mondatot nem a cikkíró írta, ő csak regisztrálta. A mondatot egy állami funkcionárius felelős, aki azt mondta a cikk írójának, „hogya érvényes útlevelelt volna a kezében, amikor hírülvette a Jasa Heifetz elleni alávaló támadást, akkor nyomban kivándorolt volna az országból.”

Nekem történetesen volt a kezében érvényes útlevele, amikor Jasa Heifetz egy vadszoroggal megtámadták. Készen is volt az útlevelem és mégsem vándoroltam ki... Ha ilyesmirt, ha valamilyen elferdült agyu fiatal ember tette, szegényünkben elbűjdosnának az emberek, akkor Páris már rég kihalt volna és az üres és elhagyott bulvárokon már régen vadlovak legelésznének... És hogy nézne ki Berlin...? Néptelenül. Csak rinocéroszok járnának-kelének a romok között. Rinocéroszok, akiknek tudvalevőleg nagyon vastag a bőruk.

Am ki bűjdosott el Németországban szegényében, mert a német nép úgy írtott ki hatmillió zsidót, mintha svábbogarak lettek volna? Gázsal. Senkisémm vándorolt ki, még Strauss sem, akinek a muzsikája körül forgott itt a vita. De hogy is vándorolt ki. Otthon maradt és tovább muzsikált.

Tulajdonképpen három

teljesen különböző dologról van szó.

Az első Jasa Heifetz művészi szabadsága. Hogy Jasa Heifetz nem enged a művészetbe belekeverni politikát. Ehhez kétségtelenül joga van.

Akinek ez a felfogás nem tetszik, az legfeljebb nem meg el Jasa Heifetz koncertjére. Az azonban, hogy a koncert-terem zűfőlásig tele volt, kétségtelenül azt jelenti, hogy az ország koncert-közönsége elismerte a művésznak azt a jogát, hogy úgy állítsa össze a programját, ahogy akarja. Minden esetre izlés dolga Izraelben ma náciyanus zeneszerzőt játszani...

Mindez azonban senkit sem jogosít fel merényletre. Minthogy soha semmilyen ok sem igazolhat egyéni terrort. Ki vándorolhat magának azt a jogot, hogy itélőbirónak csapjon fel Izraelben? Birónak, aki itél és aki mindjárt végre is hajtja az ítéletet?

A harmadik dolog az, hogy vajjon azért, mert az országban akadnak terrorlegények, arra kell-e gondolni valakinek, hogy szegényenben világgá bujdos-sék?

Ezt az egyet leszoktuk itt Izraelben...

vatkozni. Vámbéry Arminra, Goldzieher Ignácra, Marcalli Henrikre, Vázsonyi Vilmosra, Molnár Ferencre és még vagy száz ilyen névre, akiknek köszönhető Magyarország, hogy külföldön többet tudtak a magyarokról, mint azt, hogy egykor nyereg alatt puhították a lútot és úgy ették. Mind hivatkozhattak hasznos zsidókra, büszkélkedhettek velük, mégis elvitték e kiváló zsidók fajrokonait, vagy ha jobban tetszik, hittedvéreit, Auschwitzba...

Az én apám, meg az anyám holtraszégyelték magukat amiatt, hogy a zsidó Husz Abrahámot rablógylókosságon kapták rajta, halálra ítélték és fel is akasztották. Ezt a szégyenérzést Istóczynak és a többi magyar antiszemita vezérnek köszönhették, akik azt állították egyre, hogy minden zsidó gazember, természetes hát, hogy a zsidók azt akarták bizonyítani, hogy zsidók között egyáltalában nem lehet gyilkos.

De mi közünk van nekünk ehhez a zsidós mentaltáshoz?

Vagy másfél esztendővel ezelőtt egy svájci szanatóriumban gyógyultam több izraeli beteggel együtt. Járt hozzánk egy igen jó szándéku és nagyon művelt svájci rabbi előadásokat tartani. Egyszer arról beszélt, vajjon Shakespeare antiszemita volt-e, vagy sem? Vajjon Shylock vérszopó uzsorás volt-e, vagy pedig az ellen-ségei kényszerítették arra, hogy olyan legyen, amilyen? Az előadás izraeli hallgatói — többnyire leszerelt katonák — sehogy sem értették a rabbit. A végén a rabbi értette meg az izraeli ket. Hogy számunkra az

élethez való jog nem attól függ, hogy Einstein zsidó-e, vagy hogy Shylock uzsorás volt-e? Minekünk, mint egyének és népek akkor is jogunk van élni, ha Einstein történetesen nem is zsidó és ha akadnak is örült merénylők Izraelben...

A Jasa Heifetz elleni merénylet komoly ügy. Nagyon komoly ügy. De rendőri ügy. Nem nemzeti ügy. Nem szegényelni való és nem kivándorlásra csábító, hanem bírósági tartozik.

Az igazság az, hogy nem is eszerint ítélt meg egy nemzetet, vagy egy országot a világ. Egy nemzet és egy ország megbecsülésének van egy egészen pontos mérőszöke: hogy a szóbanforgó nép milyen portékával jelentkezik a világpiacon. Milyen szellemi és anyagi árut exportál. Izrael egyelőre egy régi export maradványból él. Valamikor erről a területéről exportáltuk a világ összes piacaira a Könyvek Könyvét, a Bibliát. Ma is ennek az exportnak az emlékéből van nevünk és címünk a világpiacon. Ma, harmadik állami és nemzeti életünkben, még fiatalok vagyunk nagyon szellemi és anyagi importra is.

Talán megjelenünk még egyszer közel és távoli piacokon és letesszük a magunk árúját közszemlére. Ha akad közte olyan gondolat, vagy olyan tárgy, amit, ha kezébe vesz idegen, jövőhagyóan bólint és olyan ismeréssel mondja: izraeli gyártmány, mint ahogy ma mondják: svájci óra, akkor lesz Izraelnek jó neve a népek között.

„ORIGINAL”
(azelőtt Brassó)

TEXTILÜZLET
T. A., Báálé Melácha 3.
(King George sarok 6. és 13. autóbúszmegállóánál)

Selymek • Férfi- és női szövetek • Ny válasszák külföldi katonákban • Exkluzív minőség

zt
ERKAZ,
I. em
yra.
SKY
4546
ad
ást,
egét.
orcy-
ajlyt,
zert,
es
ontost
T
n.
neknek
LUS
II. tel.
Lakol”
ékban,
ek ts.
EREK,
en.
zpálya,
K1041
ok
kiadók
és a
US,
teca 4.
k
égü
szöve
on
ben
UB
em.
gyobb
n
hez
erekek
naban
pára 13
ost
t
Allandó
ntatok
tura,
ügere.
ss
asszal
al.
K. Y.
tobusz
rasa
zögepe
n. min
Regi
kny fel
knyü.
37.
Pajtó

ERICH LEINSDORF

A filharmonikus zenekar 9-ik bérlési sorozatát egy Amerikában igen népszerű fiatal karmester, a bécsi születésű Erich Leinsdorf vezényli. Karrierjének története oly érdekes, hogy érdemes megemlékezni róla. 1937-ben a salzburgi ünnepi játékok alkalmával ismerkedtem meg vele, ahol akkor, mint Bruno Walter és Toscanini asszisztense működött. Néhány hónappal később Toscanini a bécsi filharmonikus zenekarral és kórusával vendégzerepelni jött Budapestre, s többek között ugyanazt a művet, Brahms „Liebeslieder-Walzer”-ét ott is műsorára tűzte. A koncert utáni napon együtt ebédeltem Leinsdorf-fal s a bécsi filharmonikusok egyik vezetőjével. Megjegyeztem, hogy szinte érthetetlen előttem, mennyivel jobban szót az énekkel ezuttal, mint Salzburgban. Leinsdorf hirtelen oly eksztatizsba jutott, — a jelenet a Margitsziget sötétjében zajlott le, — hogy elkezdett eszevesztetten ugrálni, forogni, s artikulálan hangon kiáltani. Mindannyian megdöbbenve néztük. „Hát enél nagyobb bókot nem mondhatott volna, — mondotta Leinsdorf, mikor kisé magához. „Ugyanis ehhez a hangversenyhez már én készítettem elő a kórust, míg Salzburgban még elődóm!” Boldogsága leírhatatlan volt... Ennek ellenére: még a mindenható Toscanini sem volt képes számára egy egyszerű korrepetitóri állást szerezni a bécsi állami operánál, mivel már akkor vonakodtak ott zsidókat alkalmazni.

Sikerült még az Anschluss előtt Párizsba kivándorolnia. További sorsáról részben amerikai újságokból, részben most tőle értesültem. Párizsban találkozott a new-yorki Metropolitan-opera megbízottjával, ki mint korrepetitort hajlandó volt leszerződteni. 1937 végén került ki New-Yorkba. A Metropolitan Artur Bodansky volt az első karmester, ki már kiéregedett, s szeretne volna tehermentesíteni magát. — Leinsdorfnak kísérletképpen egy Walkür-próbát adott át. A próba végén azonnal szerződött a Metropolitan két évre, mint karmestert. A new-yorki lapok nagy szenzációként számoltak be első fellépéseiről. Főképp Wagner operákat vezényelt s hamarosan Amerika egyik legünnepeltebb karmesterévé lett. Közben katonai szolgálatra vonult be, s leszerelése után még vezényelt New-Yorkban, de — az amerikaiak a friss szenzációkat hajhásznak, s Leinsdorf számukra már nem volt az. Így előbb a clevelandi, majd a rochesteri filharmonikus zenekar élére került, s jelenleg is az utóbbi elismert együttesnek vezető karnagya. Közben szülővárosába is visszatért, — s ugyanazon bécsi filharmonikusokat dirigálta, melyek még néhány évvel ezelőtt egyszerű korrepetitornak sem akarták elfogadni.

Ha annak idején sikerült volna Toscanininek bejuttatnia engem a bécsi operaházhoz, aligha kerülhetett volna valaha is a Metropolitanba — mondotta most Leinsdorf. Az első évben hetven opera-előadást vezényelt ott egy négyhónapos szezonban. Most, Rochesterben „csak” évi 40 hangverseny kell dirigálnia. Nemrégiben egy zsidó zenének szentelt esten Lavry 3 tancát és Pártos Ódon „Jizkor”-ját játszotta, illetve az utóbbi zongorán kísérté. Mindeu hangversenyének műsorába beiktat egy amerikai művet, — (Követendő példa, hogyan kell a hazai művészetet pártfogolni!).

Nagy meglepetéssel észlelhettem, mennyire zeneérett az izraeli közönség. Schumann szimfóniáját áthangszerezte, de ezt eddig senki sem vette észre, először Izraelben kérdezték meg tőle első koncertje után, mit változtatott a partitúrán. — Tőlünk Hollandiába utazik, hol a hilverzumi rádóban ad hangversenyt. Onnan Amerikába tér vissza, s nyáron a Hollywood Bowl nagy szabadtéri koncertjein működik közre. Ennek arányára 22.000 néző számára van berendezve s akusztikája oly kitűnő, hogy hangszórók nélkül lehet zenekari hangversenyeket adni. Egykori nagy pártfogóját, Toscaninit igen ritkán látja, — az agg mester teljesen visszavonultan él s csak legszűkebb baráti körével érintkezik.

Erich Leinsdorf a 9-ik bérlési sorozat műsorát egy általa áthangszerezett Schumann-szimfóniával, a „rajnai”-val nyitotta meg. A rajta végzett retusok főképp a részvókra vonatkoznak s a 4-ik tételben, a kölni katedrális templomi jelenetében, mely egy ünnepélyes korálisan éri el a tetőfokát, érvényesülnek a legjobban. Leinsdorf számára — érthető módon, bár ez a mihiányos propaganda-tevékenységünk rovására is írható, — még idegen az izraeli zene. A filharmonikusok beküldtek neki kiválasztás céljából néhány itteni partitúrát, de ő egy amerikai-izraeli fiatal zeneszerzőnek, Robert Starernek 2-ik szimfóniája mellett döntött, melynek ezuttal ősbemutatóját vezényelte. Starer 1923-ban Bécsben született, 10 évet Jeruzsálemben töltött. Őt évvel ezelőtt ösztöndíjat kapott a new-yorki Juilliard-Schoolhoz, s miután ebben az intézetben abszolvált, most már mint tanár működik benne. Több szerzemény került eddig is sikeres előadásra Amerikában. A 2-ik szimfónia, egy tételben, mely azonban három részre oszlik, mindössze 12 percig tart. Inkább szimfónikus vázlat — a „szimfónia” megjelölés enyhe túlzásnak tekinthető. Igen tehetséges kísérlet, — minden zsidó, vagy izraeli vonatkozás nélkül. Bár elgondolása erősen egyéni, az allegretto-részben Sztravinszky, a befejező allegroban pedig Bartók hatása félreismerhetetlenül mutatkozik benne. A témák azonban, melyek az egész művön átvonulnak, igen eredetiek. Egy közbeeső indusztriu-epizód, humoros táncritmusban feldolgozva, kellemes oázist jelent az egyébként radikálisan modernül hangzó kis szimfóniában, melyet Leinsdorf kitűnően adott elő.

A filharmonikus zenekar bérlési sorozatának műsorában a befejező szám, részletek Prokofieff „Romeo és Julia”-balettenéből, 1935-ben írva, képezte az est fénypontját. Már számtalan zeneszerzőt ihletett meg Shakespeare drámája, s ezek közül Bellini, Gounod, Berlioz és Csajkovszkyé a legismertebbek. De Szergej Prokofieff balettenéje — (már egymagábanvéve az ötlet „Romeo és Julia”-t balettnéked feldolgozni, eredeti felülmúlja mindegyiket, legalább is, sokkal közvetlenebb emberi vonásokat árul el. Feltűnő, mily elevenen jellemzi az összes szereplőket és lelki folyamatokat. Már az első részben a két szembenálló család zenei jellemképe is szembeötlő. A bájos, fiatal Juliát ezüsthényű fuvolaszólam jellemzi, Romeót pedig brácsák- és csellók. Szerelmi kettősükben transzparens hangszínekben, lefojtott szenvedéllyel tragikus sorsuk veti előre árnyékát.

Prokofieff remek hangszerezésű zenekara páratla-

Április közepe

A jógé tudja, miért van ez így, de valahányszor a zsidók bajban vannak vagy sok szó esik róluk, Shylock a fejébe nyomja zilált parókáját, felveszi hosszú selyem kaftánját, övébe csusztatja élesrefent kését és felvonul a színpadra. Az elmúlt hetekben, talán épp a moszkvai orvosok jóvoltából, három színpadon ágát itt a Rialto zsidó bankárja. A hammersmithi King's Theaterban, a Nemzeti Színháznak számított Old Vichen és Shakespeare szülővárosában, Stratford-on-Avon-ban. A Shakespeare Emlékszínházat nyugodtan hozzászámíthatom London ötvenegynéhány nagy színházához, ha kijebb is esik egy-két autóórával. Ez az egyetlen vidéki színház, ahova London jegypénztárainál is megváltatód a jegyedet, hetekkel előbb vagy akár aznapra is, ha még volna üres hely. Délután már ott ülhetés, csodálhatod Michael, Redgrave egészen újszerű Shylockját, a minden eddigi Shylocknál shylocktobb Shylockot és az esti vonattal vagy gyorskocsival visszatérhetsz Londonba. Csak kevéssé sajnálom, hogy nem vettem magamnak a fáradságot, hogy átutazzam és megnézzem ezt a színdarabot, aki egy nagy londoni újság szerint nem szenzimentális, „megmutatja magát teljes aljasságában annak, ami: dögreleső holló, amely nem visel galambtolakát.” Egy másik újság szerint realis könyörtelenségében ábrázolja Shylockot „pontosan úgy, ahogy Shakespeare gondolhatta.” Egy harmadik kritikusa szerint „a meghiusult kapzsiságnak ez a pátosza nem kavar fel mélyebb rokonszenvet.” Nem, egyénileg bántam meg, hogy csak az Old Vichen mentem el és Paul Rogers Shylockját néztem meg aki talán itt-ott galamb tollakat visel, mélyebb emberi szimpátiákat is felkavar, miközben szíjaj és olthatatlan gyűlölettel feni saruját talpán a kést, hogy bosszúját ősi ellenfelein csillapítsa. Ahogy ez a Shylock járja nyugtalan szemét és nyugodt mondatokon gondolkodik, ahogy tüntözteti magát és néha kifakad, ahogy emberi és népi sértettségében emberi s népi szenvedélyességével megmutatkozik, azt hiszem, egy gondos és elmélyült lelki tanulmányt láttam igazi angol színpadi tradíció szerint.

Az államilag támogatott magyar színházak valamelyik fő-Taszilója, egy grófi intendáns mondotta a százd elején, hogy Shakespeare jót kell játszani vagy rosszul kell játszani, de játszani kell. Itt Angliában Shakespeare csak jól szabad játszani. Ami természetesen. Ez itt Shakespeare házaja és ha Shakespeare szerephoz juttatta, mondjuk, a bolygó szellemet, az időtát vagy a kiskutyát, nem elég, ha szellemődra, idiótául, vagy kiskutyaként viselkednek, nekik shakespeareinek kell felfogniuk a szerepüket. Shakespeare mindig többet mond, mint amennyit adott esetben a legkövetesebb

nul áttetsző, — hangulatos, színes szöveg és kis hangszercsoportok fonódnak benne könnyedszövésű hangfátyollá össze, s csak ritkán szólaltatja meg a zenekart együttesen. Minden jelenet közé egy-egy táncot iktat. Az első, prokofieffesen groteszk, olasz szerénád. A második, a lányok tánca, tiszta harmónikus elemekből áll, egyszerűen felbontott hármashangzatok különböző hangszerekre felosztva csendülnek fel benne. A harmadik, egy a „Klasszikus szimfónia”-ból átvett gavott, keleties színezetű tánc. „Romeo és Julia” rendkívül lírai hangulatú zenéje

Írta: KACZÉR ILLÉS

szellem, a legteljesebb idióta, vagy a legideálisabb kiskutya mondhat. Meg van azonban engedve, hogy a szí néző értelmezze és esetleg átértelmezze szerepét. Shylockot már jó kétszáz éve játszották angol színpadokon, kezdett tradícióvá mervevni a stílusa, amikor 1814 januárjában egy huszonhétéves fiatalember döntően felborított mindent. Amikor Edmund Kean, ez a jelentéktelennek látszó színész rossz és átázott ruhában megjelent a Drury Lane közös öltözékében és a zsebéből kiszedett egy fekete parókát, az emberek még voltak rökönnyödvé. Így akarja ez Shylockot játszani? A szerepet időtlen idők óta vörösparókásan játszószák. De a paróka végre is csak kellék. Talán nem volt neki más. Ugyis félház van, talán elnézik neki. Edmund Kean azonban nemcsak a vörösparókát és a hozzátartozó zsidós orrot dobta lomtárba, hanem minden eddigi színpadi hagyományt. A szerepet addig a neveltségesség és legjobb esetben is a tragikomikum síkján játszották. Ahol a zsidó a sérelmeit panaszkolta, a hasukat fogták az emberek nevéttükben. Kean meglátta és az utolsó betűközéig felérezte Shylock emberi és nemzeti tragédiáját és feketén, komoran, elfojtott és szabadon eresztett szenvedéllyel játszotta meg a konok és megátalkodott velencei pénzzsidót, aki beteges pénzmadat ellenére sem a pénzét akarja vissza, még a nagy kölcsön felkínált tiszterese sem érdekli, csak a font emberi hús érdekli, amely az adóslévél értelmében már joggal az övé. Shylock féktelenül felfokozott gyűlölettel nem is egy ember, de egy üldözött, megvetett és a társadalom legszélére dobtott nép haragja és sikolya a hipokrita keresztény társadalom ellen. Edmund Kean akkor szövetségben egy immár kétszáz éve halott drámaíró-géniusszal a szunnyadó szellemet költögette. És hogy a liberális század megszülethetett, a többi között az ő színészszenejének is köszönhető.

Minden azon múlik, — mondta a napokban elhunyt Joad tanár, a B.B.C. egykori legnépszerűbb agytröszt-filozófusa — hogyan vélekedik az ember. De hogy az ember hogyan vélekedik, a Joad tanárokon is múlik, akik megtanítják őt vélekedni. És hogy színpadi dolgokról hogyan vélekedik, azon is múlik, hogyan közlik a színészek és hogyan nézik a színészeket a kritikusok. Ez bizony komplikált folyamat. Amikor Henry Irving, az angolok mäsik nagy színésze ötvenegynéhány évvel Edmund Kean után újraévtelte Shylockot és a kis koszos velencei uzorást emberi méltósággal ábrázolta, a vélemények hevesen megoszlottak. A legtöbbje úgy vélte, hogy ez már mégis csak sok. Shylock esetében az emberek megörögződött a véleke-

zőlegközelebb. Nem teátrális, különséges hatásokra épít, nem ily módon közeledik tehát a színpadhoz, hanem abban mutatja ki szoros kapcsolatát a zenedramához, hogy rendkívüli intenzitással képes rávilágítani a cselekmény legintimebb lelki mozzanataira is. Toscanininek jó szeme volt, mikor 16 évvel ezelőtt a teljesen ismeretlen fiatal bécsi korrepetitort az előkelő Metropolitanban ajánlotta. Leinsdorf szabittilis, választékos eszközökkel dolgozik, s a mellett úgy vezeti zenekarat, hogy elgondolása maradváltozatlanul kifejezésre jutjon a színpadi zenéhez áll

hogy a keresztény hiteles köti ki nemfizetésére a font húst és a bíróság, amely az inkvizíciótól tanult ítélkezni és ítéletet végrehajtani, szemrebbénés nélkül kitépeti a zsidóból a font húst. Shakespeare számára nem lehetett ismeretlen a keresztény Paolo Mari Secchi és a zsidó Sansone Genedese, amely tizenhárom évvel a Velencei kalmár bemutatója előtt a valóságban megtörtént. A keresztény hiteles követelte a font húst a zsidótól. Az úgy V. Sixtus pápa elé került, aki felháborodásában mind a két embert gályarabságra ítélte. Később, hogy a pápa felháborodás csitult, az ítéletet két-kétezer scudi pénzbüntetésre változtatták át.

Ha Michael Redgrave Stratford-on-Avonban újraértékeli Shylockot és gonoszabbnak és elvetemültebbnek ábrázolja, mint ahogy Edmund Kean óta szokás, nem lehet ellene tenni semmit. Ez az ő színési fellegása és művészi lelkiismerete. Kár, hogy most teszi a koronázó évben, amikor Shakespeare szülővárosát annyi idegen látogattja, aki itt tanul meg vélekedni. De talán nem oszt és nem szoroz, a zsidó nép túlléli ezt is. Am, ha egy tekintélyes londoni napilap azt írja az alkutásról, hogy szakasztott olyan, ahogy Shakespeare elképzelte, ezt megkontrázom kézből. Shakespeare ugyan helyesebben tette volna, ha sohasem írja meg ezt a ragyogó szerepet. Ez a legvalóságosabb valóság képzelt zsidó uzorás több kárt okozott népének, mint az inkvizíció máglyái, amelyekről még Shakespeare is tudott: eljuttatta a népet Hitler hazugságain, Göbbels korbalmányain, Streicher otromba ábráin át Majdanekhez és Auschwitzhoz, amiről Shakespeare nem tudhatott. Shylock jelző lett, gúnynév lett az ellenség szájában, maga a zsidóság. Ez már az őtestamentumi átok. Shakespeare azt nem akarta. Hogy mit akart, arról világosan beszél az írása. Ahol ehhez a Shylockhoz hozzányúlás, csupa méltatlanság, seb, fájdalom, emberi és zsidó jajkiáltás. A bírának, akik szép és kenetes szavakkal csitítják, azt kiáltja oda: „A rabslövegáitokkal úgy bántok, mint ösvéreitekkel és kutyáitokkal. Miért nem adtok nekik puha agyat, izletes ételt? Miért nem adjátok hozzájuk a leányaitokat, miért nem teszitek őket szabaddá?” Egy más helyen ezt mondja: „Igen, zsidó vagyok. De nincs-e a zsidónak szeme, nincs-e a zsidónak keze? Nincsenek-e szervei, kiterjedései, érzékei, érzelmei, indulatjai? Nem ugyanaz az eledel táplálja, ugyanaz a fegyver sebz meg, ugyanaz a kórság teszi beteggé és ugyanaz az orvosság gyógyítja? Nem fázik-e télen és nem süle meg nyáron, akár a keresztény? Ha megszürtök, nem vérzünk-e, ha csiklandoztok, nem nevetünk-e? Ha megmérgezték, nem halunk-e bele? Es ha rosszat tesznek ellenünk, ne toroljuk-e meg? Ha mindenben olyanok vagyunk, mint ti, miért épp ebben különbözünk...” A nyolckötetes Henry Irving-Shakespeare, amely 1888-ban alapos kommentárokkal jelent meg, azt írja erről és a további passzusról, hogy egész Shakespeareben nincs még egy ilyen ékesszó becszéd, oly szivből érkezik a melege. Es ha Shakespeare zsidó lett volna, akkor se írhatta volna meg másként. Henry Irving, a későbbi Sir Henry Irving is értett valamit Shakespearehez és a színjátszáshoz is értett. Nem valószínű, hogy Michael Redgrave, aki már nem így, de amúgy játszza Shylockot, valaha is odajut az Edmund Keanok és a Henry Irvingek pontonjába.

Bér Ervin: SIR LEON SIMON DIADALA Szól a kakas már...

a Kol Jisráélban

A kállói cádik emlékezete a szombatesti rádióműsorban
A magyarországi chaszidizmus előkelő helyet foglal el
a mozgalom történetében

Három évvel azután, hogy törvényben rendelték el felállítását, azután, hogy ezalatt a hosszú idő alatt mindvégig egy külföldi szakértő Sir Leon Simon bábáskodott rajta, az idén nyáron, ha igaz, megnyílik a postatakarék-pénztár.

Az ötlet természetesen nem azért merült fel hogy konkurenciát csináljanak a bankoknak, de mégiscsak azért sem, hogy valamilyen bank-szolgáltatással lássanak el minden helyiséget, ahol csak postahivatal van, még akkor is, ha a bankoknak nem érdemes kiűzni a fiókot a kis forgalom miatt. Az ország elég kicsi és a városközi közlekedés elég jó ahhoz, hogy akiknek szüksége van valamilyen bank-szolgáltatásra akármilyen kis településen vagy eldugott faluban is, az különösebb fáradság nélkül eljuthasson a legközelebbi városkába.

A postatakarék-pénztárnak nem ez volt a célja, hanem az, hogy elősegítse a polgárok takarékoságát, amint hogy minden más országban is ez a célja. És másutt, normális körülmények között, el is éri ezt a célját, mert elég jó kamatoztató fizet, lehetővé teszi egészen kis összegek betételtét is — és a postahivatal általában valóba közel van. Az az ember, aki bizonyosan nem menne el egy bankig, hogy betételtét egy fél vagy egy egész fontot berakjon számlájára, nagyon gyakran hajlandó ugyanazt megtenni, ha csak a postahivatalba kell mennie.

Takarékoságra nevelni kell

Nem kell sok magyarázat ahhoz, hogy megértsük, milyen fontos a lakosság takarékosága. Igaz, inflációs időkben nem lehet arra kérni az embereket, hogy rakják félre garasait, de a helyzet az, hogy az inflációnak nem kis mértékben az volt az oka, hogy az országban nem volt megtakarított tőke, amelyet a bankok kölcsön adhattak volna különböző célokra és így a kormány kénytelen volt nagyobb mértékben felvenni a bankkölcsönöket, mint különben tette volna.

Ma a helyzet megváltozott. A font értéke dollárban mérve nem esik többé és van értelme annak, hogy valaki megtakarítsa jövedelmének egy részét. Sőt, ha nemcsak a jelenre és közvetlen jövőre gondolunk, még sokkal fontosabbnak tűnik, hogy az embereket takarékoságra szoktassák.

Mindnyájan azt hittük,

hogy a postatakarék kitűnő eszköz lesz ebben a „nevelési” folyamatban. Sajnos azonban az ellenkezője történt.

...de nem így

Ha a rendszer olyan, amilyennek Sir Leon Simon, a külföldi szakértő, aki szervezte a bankot, az ujságírók előtt lefestette, nagyon kevés ember akad majd, aki éppen postatakarékban fog takarékoskodni.

Sőt, ha csak egy kicsit is rosszindulatú, dühös lesz a kormányra, modván, hogy az a pénztár segítségével éppen a kisember megtakarításait akarja értéktelenné tenni — és egyáltalán nem fog takarékoskodni.

Sir Leon Simon szerint a postatakarékba fél fonttól 1.500 fontig terjedő összeget lehet majd beadni. A betétek után a posta két százalékos kamatot fog fizetni. Öt fontig terjedő összeget bármikor ki lehet venni a takarékból, de ha valaki ennél nagyobb összeghez akar jutni — a saját megtakarításából — akkor irásban kell engedélyt kérjen erre.

Ami a betétek alsó határát illeti, fél font ma nagyon kevés pénz, de ha valóban rá akarjuk nevelni az embereket a takarékoságra, a gyermekeken kell elkezdeni és számukra fél font még mindig elég nagy összeg. Ehelyett lehetővé kellett volna tenni, a külföldi postatakarék mintájára, hogy takarékosági bélyegeket vásároljanak, (akár egy grustól kezdve), amit felragasztanak egy lapra és ha ötven összegyűlt belőlük, egyszerre írják be őket a könyvecskébe. De, hogy nem tervezték ilyen eljárást, ez a kisebb hiba és nagyon könnyen lehet rajta segíteni.

A komoly baj a kamattal és a kivételi lehetőséggel van. A bankok nem szívesen hagynak kereskedelmi hitelekért, jófizetett váltók mellett is, kezelési költséggel és a többi szállal együtt, 15-20 százalékos kamatot adtak volna kölcsönökért. A kormány maga, a legfontosabb fejlesztési célokra sem ad olcsóbban kölcsönt, 5-6 százaléknál. És a megtakarítás, gazdasági szempontból, egyértékű a fejlesztéssel. Nevetséges dolog tehát 2 százalékos ajánlani valakinek azért, hogy takarékoskodjék.

Minek egyszerűen, ha körülményesen is lehet. Ami pedig az irásbeli engedélyt illeti, ami ahhoz kell, hogy valaki öt fontnál nagyobb összeget kivethessen,

ezt egyenesen szabotázsnek kellene nevezni, ha az ember fel merne tételezni ilyen szándékokat Sir Leon Simonról és a kormányról.

Képzelnék el, hogy valaki beteg lesz a családban és szükség van orvosra és orvosra. Mi sem természetesebb, hogy ilyenkor a család megtakarításához folyamodik. De az orvos egy szeri látogatása és az orvossgatöbb kerülnek mint öt fontba, tehát a postatakarék igazgatóságának irásbeli engedélyre kell, hogy az összeget kivethessék. Röviden, ha a takarékoskodó kisember beteg akar lenni és megengedi magának ezt a fölösleges luxust, hogy orvosossal kezeltesse magát, akkor kérjen előbb engedélyt Sir Leon Simontól.

De még ha nem is veszünk igénybe ilyen szélsőséges példákat, vajjon nem azt fogja-e okozni ez a rendelkezés, hogy mindenki,

akinek nehezebb esik az irás általában, vagy a héber irás különösen, soha nem fog a postatakarékban még a közelébe sem menni? Vagy azt hiszi a kormány és azt Sir Leon Simon, hogy nálunk nincsenek az új olék között olyanok, akiknek nehezebb esik az irás?

Azt már meg sem merem említeni, hogy milyen adminisztrációra van szükség ahhoz, hogy a minden alkalommal megérkező kérvényeket elolvassák, ictassák, kivezessék, bevezessék, leittassák, összeadják, kivonják, aláírják, még egyszer aláírják, ellenőrizzék, megírják a választ, aláírják a választ, bélyeglet ragasszanak rá és elküldjék. Ez a postatakarék egyáltalán nem lesz takarékos sem a kormánynak, sem pedig a betevőnek.

Három évi küzködés után még külföldi baba nélkül is szöveg postatakarékot lehetett volna szűlni.

KISHONT FERENC:

Az automata

Ma már módunkban van nyilvánosságra hozni, hogy a kormányzatnak a disznóhús-fogyasztás elterjedése ellen folytatott emberfeletti küzdelme nemrégiben döntő fordulathoz érkezett. A vallásügyi minisztérium kebelében működő technikai osztály (Machleket Háhándász Hádátit), amely a villanyerőre berendezett sabbatgőjt és egyéb, a kor szükségleteinek megfelelő vallásmechanikai segédműszereket állítja elő, rendkívüli erőfeszítések árán létrehozta az első gyengeáramú, fotocellás tréflívészjelzőt.

A készülék szemre nem nagyobb egy cipődoboznál, azonban a beleépített radarműszerek segítségével, hangos csevegés útján csatlakoztatott biztonsággal jelzi, ha ötven méteres körzetben, bármilyen formában, disznóhús található. Az automata elkészítését a kísérletezés stádiumában (arab mérnökök bevonásával folyt a munka) a legnagyobb diszkréció vette körül, ugyanis a hatóságok nem akarták lemondani arról a várható pszichológiai előnyről, amellyel a készülék meglepetésszerű bevetése jár. A végjelzőt ezért, csupán titkos, zárt ünnepség keretében bocsátották a kormány és az illetékes állami hivatalok képviselőinek jelenlétében a különleges technikai kiképzésben részesült ellenőrök rendelkezésére.

Az ünnepség megnyitása alkalmával a hagyományügyi államtitkár bejelentette a jelenlévőknek, hogy az automata felhasználásával egyidejűleg a kormány szigorú tilalmat rendel el a tréflíveszfogyasztására és egyben annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a lépés a kínos és sokáig húzódozó morális válság gyors és eredményes megoldásához fog vezetni. Ezután az államtitkár, a közönség lelkes tapsa közepette, felszokította az automatának a legfelsőbb rabbinátus által belégyezett zárolásjelét és ezzel a titkos készülék működésbe lépett.

Es akkor történt a dolog...

Tüstént a zárolásjel felszokítása után a tréflívészjelző fülükét csevegésbe kezdett, amely rendkívül rossz benyomást tett a jelenlévő ünnepelő közönségre. A vallás-technikai osztály szakértői azonnal kiszálltak a helyszínre, de rövid vizsgálat után kénytelenek voltak megállapítani, hogy a készülék kifogástalanul működik és egyben felhívják a figyelmet arra, hogy az automata a tréflíveszfogyasztás elleni harcra reagál. A szakértők közleménye fokozta a pánikhangulatot a résztvevő előkelőségek között, ezért az elnökség azonnal utasítást adott a technikusoknak, hogy szállítsák a készüléket az ellenőrök vezetőjének lakására...

A tréflívészjelző azonban az egész út folyamán megszakítás nélkül csevegett és a zaj szirénaszerűen fokozódott, amikor a felügyelő lakásához érkezett. Miután az ellenőrök feje nem tudott aludni a kellemetlen, monoton zajtól, átvitette a készüléket hivatali helyiségébe, azonban az automata ott, a fiók mélyén is folytatta az állandó vészjelés adását és felébresztette a környező házak lakóit, valamint a túlórázó hivatalnokokat...

Nem maradt más hátra, mint az automatát más állami hivatalokba helyezni el, azonban a csevegés egyikben sem szűnt meg egy pillanatra sem. Elküldték kisebb városokba — minden eredmény nélkül. Olyan helyekre szállították, amelyeknek neve a legnagyobb tiszteletet érdemli a nagyközönségben — és a makacs, hangos csevegés folytatódott. A pánik országos méreteket öltött. Felsőbb utasításra repülőgépen távolították el a készüléket az ország felületéről, de a csilingelés, érthetetlen okoknál fogva, változatlanul tovább tartott a repülőgép belsejében is. Hajóra tették — a csevegés hisztérikusan felerősödött. Külföldi szakértők tanácsára elásták az automatát a Negev közepén, erre az a különös helyzet állt elő, hogy valahányszor autó haladt el mellette, a föld alól kísérteties, ijesztő morajlás tört elő.

Most, legutoljára, áthelyezték a készüléket Tel Aviv szegénynegyedébe. És ott végre elhalt.

GENATI-YAM

a telavivi tengerparton

szezennyitás május 2-án

DUCCI-CARLO

a közkezdelt zenekar játszik délután és esténként. Könnyű zene és tánc. Hétköznap szabad belépés.

LOMBARD

kölcsönt ad

HACAFON 32

T. A., ALLENBY

Mugrabival szemben.

Ékszerre és értékpapírra

9-1, 4-6-ig.

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától) — A Kol Jisráél műsorszervezőségének igen eredeti ötlete támadt az elmúlt szombat esti „melá vá málká” műsorral kapcsolatban. A chaszidizmus kimagasló egyéniségeinek, a gazdanépek nyelvén kifejezésre jutó dalait vitték a mikrofon elé és ebben a szorosan természetesen első helyre jutott a híres kállói cádik, Reb Eizikl „Szól a kakas már”-jának.

„Egy nagy lélek születik...”

A Kol Jisráél becsületére válik, hogy ezegyszer nem „bujtatta” el a magyar motívumokat, hanem ellenkezőleg kiemelte azokat. A mezeritsi cádik egy napon így szöveg legjobban tanítványaihoz: „Menj el fiam Magyarországra, mert ott egy nagy lélek született, keresd meg őt és hozd be a chaszidizmus védő szárnyai alá”. A tanítvány elment, leereszkedett a Kárpátok lejtőjén, de sehol nem találta azt, akiért a mezeritsi küldte. Egy szép napon a nyírség homokbuckái között barangozott, amikor egy libapásztor-gyermekre lett figyelmes. A kis libapásztor így szöveg: „Uram, teremtom, mi mindent megtennék érted, hogy bizonyítsam irántad való szeretetemet. Elénekelek neked egy szép dalt...” Amikor a mezeritsi tanítványa meghallotta ezt, felkiáltott: „Ez a nagy lélek, akiért a cádik küldött...”

Kinek szól a kakas?

A mezeritsi cádik házában felszállt ifjú azután visszakerült szülőfalujába és ott egy pástortól hallotta a dalt, hogy „Szól a kakas már...”

A legenda szerint, amint a kállói cádik megtanulta a szivhez szóló éneket, a pástort nyomban elfelejtette azt. Azóta száz és száz legenda fűződik a „Szól a kakas már”-hoz. Mesélik, hogy Reb Eizikl a kállói cádik szeder estéhen kiint járt a mezőn, ahol nagy, gubás bojtárokkal találkozott, azokkal ivott és együtt énekeltek a dalt. De azt is tudni vélik, hogy a nagy gubás bojtárok tulajdonképpen földrezsált angyalok voltak, az Isten küldöncsei, akiknek az volt a feladatuk, hogy vigasztalják Izráél sanyargatott népét...

Nagykálló és Máriapócs

Ezt a két falut nyiregyházi-mátészalkai vicinális köti össze a nagy világgal. A vicinális nap mint nap szállította a zsidó gabonakereskedőket, a lókupeceket, a nyírségi krumplisokat a környék heti és országos vásárait. A két falu csak két-szer egy évben emelkedett ki a nyírségi homok szürkeségéről is szürkébb hétköznapjaiból, mégpedig a keresztény húsvét és a zsidó pészách táján. Máriapócs híres bucsujáró hely volt és a húsvét előtti napokban nem volt „mézeskalácsos” a messzi környéken, aki nem

itt ütötte volna fel sátrát. Eljöttek a lacipecsenye-sütegetők, a pántlikások, a rövidárusok és özönlött a nép a szent helyre. Bucsukor persze a legények is felöltötték a fehér inget és a fekete posztó ruházatot, úgy mentek a körmentbe. Utána folyt a bor, a jó savanyu „nyíri-vinkó”, és nem egy zsidó üzlet kirakata esett áldozatul a csapongó jókedvnek. Volt úgy is, hogy a nyíri-bicskák megmártogatták egymásba és a mulatság a helyi csendőr-őrsön ért véget.

A zsidó „bucor”

Zájin ádar, ádar hó hetedik napján kettős jubileumot ünnepelt Kelet-Magyarország zsidósága. Ezen a napon halt meg és született Mose Rábenu, és csodák csodája, ezen a napon született és halt meg Reb Eizikl is, a nagy kállói cádik.

Ádár első napjaiban, amikor a nyírségi krumpliföldök fölött már csak imitt-amott éktelenkedett egy darabka a tavalyi hóból, megindult a nagy népvándorlás Kálló felé. A vicinális roskadozott a zsidó tömegektől, elindult a nép apraja nagyja, ki vonaton, ki szekeren, vagy fiákeren, hogy imádkozzon a nagy csodotévő száján. Összesereglett itt a környék minden koldusa, akik számára ez főszeszonnak számított. A kegyeskereskedők sem panáskodhattak az üzleti forgalomra, mert mert szokás volt, hogy a táliszt és az új pár teftint a „nagy járzeiton” szerzte be a valamire való bálbősz. Nagy kálló feketélt a chaszidoktól, ezek és ezek keresték fel a sirt. A falu nem is tudta elszállásolni a nagy vendégereget, sokan a temetőt környező utcákban felvert sátrak mögött húzódtak meg éjszakára. És ezeken az éjszakákon fájdalmas-bus melódiával énekeltek a „Szól a kakas már”-t.

Egy Istent imádkunk...

Máriapócs és Nagy kálló földrajzi közelségét a nyírségi zsidók szinte ösztönösen használták ki önvédelemre. Ha a parasztságos a hetivásáron a kegyetlenség így vitte a szines kartonra, vagy lepedővászonra való alkudozást, vagy ha a részeg baka egy zsidó szakáll ráncigálta, erre hivalkoztak; Hiszen egy Istent imádkunk... Máriapócs... Nagy kálló... Ha csak nem volt nagyon istentelen az alkudozó kofa, vagy a szakáll ráncigáló baka, a két falu földrajzi közelségének emelkedése kedvezően hatott. Azután persze olyan idők köszöntöttek a nyírségi népre, amikor „ráolvasással” nem lehetett többé életet menteni, de többre sajnos ettől a néptől nem futotta.

Hogy ezt, a negyedszázados emléket a Kol Jisráél szombatesti „melá vá málká” műsora eszünkbe juttatta, azt bizonyítja, hogy a műsor jó volt...

MEGJELENT A

Különös Baedeker

GUZMAN IREN

ragyogó útleírása a mai Nyugatról. — Ára: IL 2.680

Kapható Tel-Avivban: —

Sinai könyvkereskedés, Jambor kölcsonkönyvtár, A. anyy 72, Alenby 84, „Daat” kölcsonkönyvtár, „Hadash” kölcsonkönyvtár, Rotschild 86, Hayarkon 69, „Taami” kölcsonkönyvtár, Dizengoff 201.

Nyári ruhaanyagok:

piké, tobralkó, shantung organdin, sima és mintás ruhaselymek nagy választékban raktárra érkeztek.

DROR Ltd.

TEL-AVIV, Wolffsohn 22.

Napelennző-vitorlavászon, butorszövet

NAGY VALASZTEKBAK

• SPITZER TEL-AVIV, 15. •
Merkáz Mischári

„ARTIC” Works Ltd.

felhívja

a t. nygközönség figyelmét

a forgalomban lévő utánzatokra.

Különböző helyeken az „ARTIC”-ot kérő közönségnek más gyártmányú fagyaltat brickset adnak el, melynek csomagolása megtevesztő utánzása a mi csomagolásunknak.

Népszerűvé vált csomagolásunknak ezen utánzása tisztességtelen versenyt jelent és egyedüli célja, hogy megtéveszse az „ARTIC”-ot kérő közönséget.

Az „Artic” bricks jó hírnevét kizárólag kiváló minőségének és esztétikus csomagolásának köszönheti

Jó hírnevünk a mi vagyunk, melyet megőrünk és megvédünk, ezért minden törvényes eszközzel eljárunk az utánzásokkal szemben.

Tisztelet nagyközönség!

Ügyeljenek, ahogy megtéveszték Önöket!

A valódi „Artic” fagyaltat a csomagoláson viseli az „Artic” nevet.

Utasítsák vissza az utánzásokat, ha „ARTIC”-ot kérnek.

Az „ARTIC” név garanciája a kiváló minőségnek!

ABÁDI ERVIN: TEGNAP TÖRTÉNT...

XXV. FOLYTATÁS

Individualista nyavalygás... - 17.5 százalék

— Nem tartod baljós tünethetnek azt, hogy ennek az átnevelésnek eredményeképpen ma már ott tartunk, hogy felnőttek emberek nem mernek önállóan megfogalmazni egy olyan mondatot, amiben állítvány van? Persze te most azt hiszed, hogy viccelek...

— A legutóbbi őszi vásáron egy államosított textilvállalat vezetője meghívott kiállítási pavilonjuk dekorációjának megtervezésére.

A vállalatvezetőt régóta ismerem, úgy ismertem, mint nagyképzetségű kultúrembert. Többször tárgyaltam vele az ügyben, hogy milyen legyen az a figurális kompozíció a pavilon fölött. Tudod mit mondott? „Kérem, kérem, Önre bízom... csak szép legyen és igen... használjon kérem sok vöröset... ez a legfontosabb” — mondta nyomatékkal és otthagytott.

— Nem Dénes! Ez nem individualista nyavalygás! Ezek azok a dolgok, amiket soha nem hittem volna el senkinek!

— Ismerek festőket, elismert nagy neveket, akik nem mernek ecsethez nyulni... Irók, évek óta hallgatnak, mert nem mernek tolat venni kezükbe. Színészek, régi, nagy klasszikus szerepek batoritanul tántorognak, mert még ezekben a szerepekben sem biztosak. A modern darabokban, amelyeket egyes szerzők, a Párt „illetékeseivel”, „egyértelműen”, betűről-betűre át-meg-át-szerkesztettek, fogalmazták, a legjobb színészek lámpalázis izgalommal ágálnak, hogy elhittessék a Párttal, hogy életük legnagyobb szerepét kapták.

— Minden „fals” és minden erőszakolt, mesterkelt, kényszerített, mert mindenki remegő gyomorral megaját nyitni, ha cseppetnek!

— Neves tudósok, orvosok, kutatók, akiket a világ minden táján ismernek, olyan elemi iskolás stílusban nyilatkoznak tudományos, vagy társadalmi kérdésekkel kapcsolatban, hogy az ember lélekzete eláll. Minden szó a nyilvánosság felé, jöjjön az bárki szájból, legyen az színész, bádogos, vagy matematikus, archeológus, mozonyvezető, vagy sebészta-nár, mondatról mondatra ugyanazt nyilatkozza, de nemcsak tartalmilag, hanem szövege is. Kinos gondolat ügyelve a hangsúlyozásra, mint egy diák, felelésnél a verslábra.

— Nézd öregem, én barátod vagyok és ez a hosszú beszélgetés pontosan az elkezézőt hozta annak, amit én szerettem volna. Hiszen azért jöttem, hogy még egyszer felajánljam neked segítségemet, mielőtt késő lesz... azért hoztam „Belépesi nyilatkozat”-ot is. De látom, hogy reménytelen eset vagy, nem lehet rajtad segíteni. Nem meggyőzni akarjak, de meggyőzni hadd mondjak neked valamit: tudnod kell, hogy most a második világháború után három és fél évvel, arról van szó, hogy kapitalizmus, vagy szocializmus... A kérdés még egyáltalán nincs eldöntve! Még rengeteg szenvedés vár az emberiségre! A kapitalista rend gyökeréig rothadt és pusztulásra van ítélve. De nem adja meg magát önként! Tehát le kell és le fogjuk verni a kapitalizmust! A jövő a szocializmus és az ut beletorkollik a kommunizmusba! Minden „egyéb” szempont figyelembevétele eltéríthet bennünket az igazi céltól! Ezért nézzük mi még a részlet dolgokban is, sőt a részlet dolgokon keresztül is, a Nagy Célt. Mi nem lehetünk szentimentálisak.

— Felsoroltál néhány, részben közös ismerőst, akiket

nemrég, különböző vádakkal alapján elmozdítottak helyeikről, ahová a rendszer bizalma őket helyezte. Összintén megmondom, bevallom, valóban teljesen lényegtelenek most a vádpontok, amikkel őket vádolják. A lényeg az, hogy ezek az emberek

valami olnál fognál nem érdemelték ki tovább a rendszer bizalmát! El kell őket mozdítani a Végső Cél érdekében!

És a Végső Cél érdekében, a mód, az elmozdítás módja teljesen mellékes... hidd el!

— Igen ezzel tisztában kell lenni... És éppen ez az... a dolog további fejlődésének vonala... például a zsidó kérdés volna...

— Ugyan! Már megint a zsidók! Zsidókérdés... Megint ezzel jössz...!

— Hallgass, csak végig... nézd hol tartunk már? Hová fejlődtek a dolgok? Van zsidótörvény? Nincs zsidótörvény! Persze, hogy nincs! Az egyetemeken sincs már numerus clausus, mégis, legalább húsz zsidó fiút és lányt tudnék én magam felsorolni, akiket azzal az indoklással utasítottak el a felvételnél, hogy a „polgári származásuk” számára fenntartott keret már betelt. Nem vetted még észre az állami hivatalokban a fokozatos leépítések nyilvánvaló tendenciáját? Hogy repülnek az iróasztalok mellől egyre-másra! Csupa lelkes, tehetséges ember, mind 1945-ben, vagy 46-ban kerültek a hivatalokba. Most egyre másra dobják ki, vagy helyezik át őket kevésbé fontos pozíciókba. Ezek a szerencsések. De a túlmagas pozíciókban nincs sem leépítés, sem áthelyezés... Ezeknél rendszerint valami hibát találnak, vagy ideológiai téren, vagy csak egyszerűen sikkasztanak. Tudod hányan lesznek még „trockisták”, „titoisták”, „kozmpoliták” és hány fog még sikkasztani?!

Számuk egyenes arányban fog nőni azoknak a nem-zsidóknak a számával, akik most különféle gyors kurzusokon készülnek a ma még zsidók által betöltött pozíciókra.

— Ezek szerint előbb-több rám is sor kerül? — kérdezte Dénes.

— Nem vagyok jó. Egyet azonban tudok biztosan: a felszabadulás után alakult demokratikus államgepezet zsidó kreatúráinak nyolcvan százaléka, az elkövetkező két éven belül el fog tűnni. És meg kell mondanom azt is, hogy taktikailag igazuk van, de mégsem tudok napirendre térni a szomorú tény felett: fiatal, tehetséges zsidó férfiakat dobnak el, tüntetnek el a pollyesztöben magasabb politikai szempontokból... Megint zsidó az áldozat...

— Köszönöm, hogy megnyugtats, de most már enged meg, hogy én is mondjak néhány dolgot a jövőről. Először is, én, mint kommunista, igenis helyesnek tartom a polgárság háttérbe szorítását. Az új szocialista rendben nincs szükség olyanokra, akik akarva, nem akarva, szabotálnak mindent, ami előrehaladást jelent. A polgár helyzeténél, tradíciójánál fogva, életberendezkedésénél fogva, létszámától nélfogva, ma tudatosan, nem tudatosan a reakcióhoz húz. A polgárság ma a reakció fészke. Tény az is, hogy a mai magyarországi polgárság, különösen a budapesti polgári réteg nagyrésze zsidó. Ez tény sajnos, de, mondtam, mi kommunista nem lehetünk szentimentálisak. Mi forradalmat csinálunk! Igaz, hogy vértelen forradalmat, de azért forradalom ez és a forradalomnak vannak áldozatai is. Hogy ezek az áldozatok főleg és megint zsidók, az fájhat nekem a magánembernek, a zsidószármazásnak, de nem érdekelhet mint forradalmár, mint kommunista! Ez így van!

— Forradalom? Ennek a népek a forradalma? Ide jöttek az oroszok, kiverték a németeket az országból és megvetették az alapjait egy kommunista rezsimnek. Idehoztak néhány kommunista vezetőt Moszkvából és a magyar nép kezdti passzív rezisztenciája mellett, később pedig fegcsikorgató kényszerű közreműködésével nekifogtak lemásolni a szovjet-rendszert. Ez forradalom? És ennek a forradalomnak legény áldozata a maradék zsidóság? Kereszenek ezek a forradalmárok más „kényszerű” áldozatot forradalmukhoz. Van itt elég gazember, aki megérdemli, hogy eltapossa a győztes forradalom! Miért megint mi legyünk az áldozatok? Erre adj választ! Miért nem hagynak bennünket elmenni? Miért csak szökvé, lopva mehetünk egy szál ruhába, uttalan utakon, sok hónapos börtön, internáló tábor fenyegető rémével, ha elfognak a határon?!

— Ez... ez... valóban olyan dolog, amire nem tudok neked választ adni... De biztos ennek is van oka... valószínűleg az lehet, hogy a nemzsidók előtt rossz vért szűlne, ha a zsidók kimehetnének és...

— És ők nem, mi? El tudom képzelni, mi lenne itt, ha huszonegy, vagy negyvennyolc óra alatt kinyitnák a határt Ausztria felé mindenki számára. De ez a kép megint nem érdekelt! Viszont látod, megint a zsidók! Képzeld el szívesen azéért, hogy a nemzsidók ne nézzenek görbe szemmel a mai zsidószármazás vezetőkre, akik kiengedik a zsidó „testvéreket”.

— Megint mindennek a gyilkosok szájaize szerint kell történni az áldozatok rovására!

— Nem volt a magyar állam költségvetésében három év alatt egyetlen forint, amelyet a megmaradt zsidóság helyzetének javítására fordított volna! Sokezer özvegy, nyomorék, öreg, munkaképtelen nem kapott ez idő alatt egyetlen megveszekedett fillért sem... Mindent a Jointhoz utasították! Ezért nem tudnak engem érdekelni a te pozitívumaid... a felépített hidak... Sem a hároméves terv. Nézd meg a hároméves terv programját! Hol szerepel abban a

„fasizmus áldozatainak leltéséről” című kártalánási

című, vagy ehhez hasonló programot? Jól figyelj, Dénes! Jól figyelj és ne felejtse el azt, amit most mondom, a hároméves és az ötéves terv igazi eredménye egy teljesen átépített társadalomkeret lesz és ebben a keretben egyáltalán nem lesz helye a maradék zsidóknak! Akkor már egyene-

sen ünneprontás, illetlenség lesz véres kezéről, vérézős agyáról beszélni, emlékezni! A zsidóság számára más nem marad, mint az, hogy csendben sirassa halottjait.

— Tény, hogy Szálasi és társait felakasztották és kivégezték még vagy kétféle vezető magyar náci. De tény az is, hogy ezek a kivégzések rossz közhangulatot keltek. Mi történt? abbamaradtak az eljárások, ma már alig hallani arról, hogy bíróság elé állítottak valakit is a negyvennégyes dolgot. Ezzel szemben tény az, hogy már lezajlott Magyarországon két pogrom is. Miskolcon megölték két zsidót. Akkor odanyilatkoztak az illetékesek, hogy ez nem antiszemita pogrom volt, hanem népitétel egy feketézó fölött. De egy kis hiba történt! Mert két feketézőt fogott el a tömeg, két egyformán bűnös „feketepiaci hiénát” és az elfogottak közül, csak egyik volt zsidó. A zsidót meglincselték, a nemzsidót pedig futni hagyták. A másik zsidó, akit megölték, akit a feketézővel együtt ellopott a „spontán népharag”, az a rendőr volt! A rendőr, aki rendet csinálni jött és a feketézőket le akarta tartóztatni. Véletlenül ismerték a környéken a rendőrt, tudták róla, hogy zsidó, így aztán őt is meggyilkolták.

Rákosi elvtársban azonban volt annyi cinikus humor, hogy feltett kérdésre, mi véleménye a dologról és arról, hogy ki felelős, azt válaszolta, hogy „mi, kommunista legfeljebb 17 és fél százalékig vagyunk felelősek.” Ugyanis a Kommunista Párt, akkoriban csak ilyen arányban vett részt a parlamentben... nevétség... te is, én is, mindenki tudja, hogy a kommunista párt a háború óta, hány százalékkal van képviselve a hatalomban! Egyébként a miskolci gyilkosokat elfogták, a gyilkosság minden részletét tisztázták, de a gyilkosok azóta talán már szabadlábban is vannak. Persze aztán jött Kunmadaras. Ott megint zsidókat öltek! Figyeld? Ma újra ott tartunk, hogy Magyarországon büntetlenül lehet zsidó ölni! Miért? Mert a politikai erdek úgy kívánja! És még csak háromévesét év telt el 1944 óta.

— Azt mondtad egyszer, hogy hagyjam a multat! Azt mondtad, hogy az Új Időt 1945-től számítják és azt mondtad, hogy csak egy ut van, be kell állni a vörös zászlók alá!

Nem állok be! Én nem szemérmesszámvegyenétől számítottam az időt, hanem szemérmesszámvegyenétől. 1920-tól, 1900-tól és két-ezer év óta... És nekem elég! Nekem nem kellnek hidjak, nem kell sem a hároméves, sem az ötéves terv! Én nem akarom élvezni az eredményeket! Én el akarok menni innen, úgy, hogy soha-soha, sem én, sem leendő gyermekeim, sem unokáim ne kerüljenek többé olyan helyzetbe, mint amilyenben én voltam!

Kéthly Anna, a magyarországi Szociáldemokrata Párt egyik vezérégyénisége volt. 1950 nyarán letartóztatták és azóta eltűnt a politikai arénából, további sorsáról nincs hír.

A Siklós Dénes néven szerepeltett személy 1949-ben, a Rajk-Szónyi ügyek kapcsán tűnt el. Úgyében nyilvános tárgyalás nem volt, letartóztatásának oka és további sorsa ismeretlen.

A „Hátikva” költője Naftali Herz Imber

A napokban helyezték nyugalomra Jeruzsálemben Naftali Herz Imber földi maradványait, amelyeket Izrael állama hálából messze Amerika földről idehozott, hogy a zsidó nemzeti himnusz költője a haza ölen aludhassa örök álmát.

Majdnem száz esztendővel ezelőtt, 1856-ban született Imber a galíciai Zloczov városában, ahol hagyományos zsidó nevelésben részesült. Már ifjú korában megnyilvánult irodalmi tehetsége s mikor 1875-ben Bukovina az osztrák birodalomhoz való csatlósának száz éves jubileumát ünnepelte, a fiatal Imber „Ausztria” címmel lelkes héber verset írt, amelyet Ferenc József császárnak szentelt, aki meg is jutalmazta a költőt. Imber mihamar lecsatlakozott a házkálá-mozgalomhoz, de csakhamar nyilvánvalóvá vált, hogy az akkor még vajmi gyenge héber és jiddis sajtó és irodalom művelőinek megélhetést nyújtani nem tud és így az ifjú irodalmár elhagyta Galícia területét, hogy mást keressen boldogulást.

Ezzel megkezdődött hánya tót, viszontagságos és ka-landos élete, amelynek csak a halál vetett véget. Bejárta Magyarországot, Beszarábiát és Romániát, tanítással tengetvén életét, amelynek gyöngye jövedékét mecenások adományai gyarapították. Élt akkor Jásziban egy Waldburg Moritz nevű zsidó báró, akinek köréhez tartozott és aki szívesen segítette a vándor dalost. Állítólag Romániában írta a Hátikvát, a remény dalát, amely szívéből fakadt, hiszen a Chovevé Cion-mozgalomnak elejétől kezdve lelkes híve volt és a zsidó népek hazájában való újjászülésének gondolatához életének minden fázisában hű maradt utolsó napjáig.

1882-ben boljongásai során Konstantinápolyba került, ahol megismerkedett Sir Laurence Oliphant angol politikussal és nemesszövű zsidóbaráttal, aki Erec Jiszráéinek zsidókkal való betelepítését tűzte ki céljául. Ez éppen az első orosz pogromok után volt és Oliphant egyrészt a törökökkel másrészt pedig a Chovevé Cion-mozgalommal tárgyalta sokba kezdett. Imber Oliphanthoz szegődött és vele együtt Palesztinába utazott. Itt az országban a nyugtalan Imbert ismét elfogta a boljongási vágy, nem tudott egy helyben maradni és közben Egyiptomba is átruccant. Az ország azonban meghílette és itt írta költeményeinek javát, amelyeket az új településnek szentelt, egyben pedig cikkeket írt a „Hácv”-be és a „Chávácel”-be.

Az akkor kezdetén álló zsidó mezőgazdasági gyarmatosítás első telepesei hamarosan megkedvelték Imbert, akinek dalai mintegy megkönyítették nagy fáradságait és szenvedéseiket. A „Hátikva”, a reményről írt verse gyorsan elterjedt az egész országban, mindenütt dalolták.

Oliphanttal együtt élt az országban, de miután 1888-ban mecenánusa elhunyt, elhagyta az országot, amelybe elevenen nem tért többé vissza. Angliába ment, ahol megismerkedett Izrael Zangwill híres angol-zsidó íróval, aki felkarolta. Imber, aki akkor 32 éves volt, már teljesen elvesztette erkölcsi egyensúlyát. Bohém lett, de nem a javából. Már nem is gondolt arra, hogy saját munkájából tartsa el magát, hanem inkább azon törte a fejét, hogy tudna jótékony adományokból megélni. Azt mondják, hogy Zangwill a „A schnorrerek királya” c. híres elbeszélésének főalakját róla mintázta. Imber nagyon megorrolt ezért, de már ott tartott, hogy —

mint a német borsdal tartja

— „Wein, Weib und Gesang” lett az ideálja, amelyet minden módon igyekezett megvalósítani. Iszákossága kö-mondásossá vált.

De emellett szellemi munkásságát tovább folytatta. Csodálatos gyorsasággal megtanult angolul és ezen a nyelven is elkezdett írni. 1892-ben kivándorolt Amerikába, de ott sem lelte nyugtát és folytatta vándoréletét. Héber verseket írt s emellett angol nyelven szerzett néhány tudományos munkát a legkülönbözőbb tárgyakról, mint a gettó zenéjéről, a talmudban leírt oktatásról, a pénz történetéről. Két héber tudományos könyvet is az amerikai kormány adta ki.

1909 októberében a new-yorki Moria kórházban tért meg atyá'hoz. Elől vége felé az a kérdés marcangolta, vajjon akad-e valaki, aki temetését meg fogja fizetni. Imber azonban lebecsülte saját népszerűségét, mert alig hogy jobblétre szenderült, nemcs és heves viszály tört ki három new-yorki zsidó „landmannschaft” között, vajjon melyiknek jusson az a tisztelet, hogy a héber költő végtisztességéről gondoskodhassék és nagy néptömeg kísérete el utolsó — avagy talán most inkább azt mondhatjuk: utolsóelőtti — útján.

Hogyan lett a Hátikva a cionista világmozgalom himnuszává? Soha erről semmiféle cionista kongresszus határozatot nem hozott. Ez a dal Erecből jött, belelepta magát milliók szívébe, a harc és a remény dalává lett. Örömben és bánatban, mindenütt, ahol zsidók élnek, felzúgott és még ma is felzúg az a fenséges himnusz.

Mikor megalakult Izrael állama, a kormány vezetői arról tanácskoztak, hogy mi legyen Zsidóország hivatalos himnusza. De éppen úgy, mint ahogy a cionista, márgén-dávidos kék-fehér zászlóról kiderült, hogy semmiféle más lobogóval, legyen az bármilyen szép, nem helyettesíthető, megértették az illetékes tényezők, hogy a Hátikvát más dallal pótolni nem lehet.

Honnan származott a dal-lama? Közvetlenül a másod-ik világháború kitörése előtt dr. Tulo Nussenblatt, a neves Herz-kutató, közölte velem Bukarestben, hogy a Hátikváról könyvet akar írni. Hallotta, hogy a dallam Imbernek romániai vándorlása közepette született meg és pedig az egyik verzió szerint a bukaresti szefárd zsidó templomnak a sömni áceret ünnepeinek eső-ért való könyörgés melódiája alapján, mások viszont azt állítják — írta Nussenblatt —, hogy egy román népdalból vette eredetét. Kért, hogy járjak utána. Mindenekelőtt megállapítottam, hogy a „birkát hágesem” bukaresti szefárd dallama egyhangú kántiléna, amelynek a Hátikva melódiájához semmi köze. Ennek ellenében Idov Cohen, a Kneszet képviselője, tényleg ismert egy kukoricáról szóló oláh dalt, amely valóban hasonlított a mi himnuszunkhoz.

De egy másik, sokkal valószínűbb verzió szerint Smuel Cohen, Rison le-Cion egyik korai telepese szerzte zenéjét egy cseh népdal alapján, amelyből Szmétana híres zeneköltő is merített, midőn megírta „Die Moldau” című szimfóniáját, amelynek — mint ismeretes — egyik akkordja rögtön a mi Hátikvánkra emlékeztet.

De hátkiként is legyen ez, a Hátikva végigkísérte a zsidó népek Cionért való teljes küzdelmét, katonáink énekeltek a függetlenségünkért vívott harcban, Izrael államának hivatalos himnusz lett — és az marad időlen időkig.

Dr. BATO JOMTOV

KERT-BAR OASIS RAMAT-GAN
TELEFON: 7302
NYÁRI SZEZONNYITAS
Minden este
SIMONNE DAVIS
és a közismert
SANDU MARCU
TÁNCZENEKARA
A mikrofonnál.
BOBBY & JACK
Kitűnő konyha Jonel Monjardin vezetése alatt.
Nesefek és esküvők rendezését
1000 személyig vállaljuk.

APRÓHIRDETÉSEK

ADAS-VETEL

VARRÓGÉP MÉRKAZ (közpon) vétel, eladás, javítás, kimondottan szaküzlet. Harisnyaszemelés-gépek és alkatrészek. T. A., Bét Lechem 8. Tel.: 66427. Levelezőlap hívásra nézők meg.

Varrógépek keresek azonnalra. Ár mellékes. Bergmann, Tel-Aviv, Ben Jehuda 10. A800

Varrógépet, „Singer”-t vesz, elad: Ing. Hirschmann, Jaffa, Bustrus 12. Telefon: 81024. A5

Eladó modern női Singer-gép, állítható, kitűnő állapotban. Engedély: Farkas A., Petach Tikva, Mohliver 20. A 1059

Alkalmazás miatt eladó: emeletes fehér szekrény, 3-ajtós szekrény, reklám, rózsaszín és egyéb. Fischer, Jazur, Jud 24. A1045

Motoroképjár, majd nem u. J. Zundap 3/2-es új gumival, eladó. Ramatjaim Bét Lewin. (Patika mellett) A1042

Wagenberg bűtor ajánlata: 4-3-2-ajtós ruhazsokornyék, hűtők, asztalok, székek, könyvtárak minden nagyságban, fotelek, dupla reklámok, legújabb patent. Tel Aviv, Ramatjaim u. 8. (10-1, 4-7). A1036

Aktuális vesdők. Toffits (Táv. Pénzügyi), Tel Aviv, Merkáz Wolowelsky 5/14. Tel. 80415.

Singer varrógép kifogástalan állapotban eladó. Salamonné, Cholon, Rasseo Atef, Mohliver u. 1.

Két mesék átadó! Felvilágosítás: Mosáv Safir, corchaia. A1011

OKTATÁS

Táncolni tanulni! Haas Guthnát, T. A., Ben Jehuda utca 64.

Női- és gyermekruhás szabásokat, modellrozszt, legújabb divatu vonalevezetést tanuljon ZISZOVICSNAI, Tel-Aviv, Lessing 14. Gordon mellett. 4-es autóbussz. K8724

UJ KURZUS kezdődik a Voket-lanisiskolában, T. A., Allenby 116. Tel. 6040. Magánórák - Oktatás magyarul is. A22

Prof. LEON tánciskolája, Tel-Aviv, Shehkin utca 17. Csoporthoz és egyéni tanítás. Modern táncok.

Szabász-, varró- és modellrozszt tanfolyamok, Eichenstein, Tel-Aviv, Pinsker u. 9. Tanítás kis csoportokban, d. e. d. u. és este. Beiratkozás d. u. 3-7. A1037

KERESÉSEK

Reha Turc Debreceából, aki 1952-ben a Negyedik világháború, adja le saját értékeit sürgősen címét a kiadóhivatásban. A1040

Moskovits nővérek Bukarestből fontos ügyben keresi Simon Béla sógorát. Címe: Eisenberger Zoltán, Tivon, Reh. Aljia 3/1.

Friedman Sári és Kati Ofehértől sürgősen közzé kell adni a Zóbel Klárral, Baktalórántházáról. Cím: Klein Hermanné, Alfula, Schunat Bucharin. A1031

Levelezés házasság

Jókereső, önálló mechanikus, házasság céljából megismerkedne 28-32 éves nővel. „1032” jelgére a kiadóba. A1032

Rokonom, 20 év óta kibarban elvezető pozícióban, néltelne. Válaszokat: Kol Noé, Bné Brák.

LLAS-FOGLALKOZÁS

Feljövőkben visszamaradt gyermek szakszerű foglalkoztatását vállalja, vagy könyvből beteg melléki elhelyezkedne fiomlelték nyelvetes úrnő. „1022” jelgére a kiadóba. A1022

Könyvek - könyvtárak

JÓ ÉS ÚJ KÖNYVEKET olvasni a Jambor Eliseva köcsönkönyvtárból. T. A., Allenby 84. udvarban Könyveket a legmagasabb áron vásárolunk. A1

Chederán: új magyar köcsönkönyvtár, a legjobb árak mellett. Klein Chava, Sikun Bét-Eliezer 360 szám. A1049

Könyvtárak, könyvtárosok figyelme! 1500 jó magyar könyv, kisebb tételekben is, a la do „Emma”. Jeruzsálem, Princess Mary 14. Tel.: 3156. A1052

BESZERZÉS

Régi ívek szakszerű újragyártására, fertőző, piszamos női sportbútorok méret után Zimron Továnál, Tel-Aviv, Jozsef Hána 3. A254

Fehér vászon, párnahuzatok, lepedő, abrosz, frottír-törölköző. Jarkoni, Tel Aviv, Nachlat Benjamin 11. A1058

TÁRS

Félszáz betűsűlma szakemberrel, Natanján vagy Lóráncs. Cím: Natanja, POB 230.

KÜLÖNFELE

Szobafestéshez, mázolásához hívja Hutterer festőmestert. Megbízható, jó munkát nyújt előnyös áron. - Tel Aviv, Tschernichovskij 6. sz. Tel.: 66427. Levelezőlap hívásra nézők meg.

Menyasszonyi ruha és fátyol - párizsi modellek - kölcsönzése és készítése nozott anyagból. Leszállított árak. Zal. „Adin”, T. A., Nachlat Benjamin 3. A392

Tollat, pelyhet veszünk. Papijanát, párnát, ágyneműt felírasszunk. Weismann, T. A., Dizengoff-u. 118 szám. A569

Speciális nikkelezés, kromozás, ezüstözés, aranyozás, CHROMEX. Tel-Aviv, Israel Nagara u. 11. Allenby mozi közelében. A7

Rómi-kövek, tiszta-fehér, nem ragasztott, egy darabban. Kapható: Kepes, Natanja, POB 73. Eladókat fejezzük. A1048

LAKÁS - BÉRLET

Lakást, saját-mesét, díszletet, raktárt gyorsan, szigorú diszkréciával közzé: „Express”, Weinberger és Kohn, Tel Aviv, Merkáz Báák Melech 5, 1. em. Ugyélfogadás: d. e. 10-1. d. u. 4-7-ig. Telefon: 66760. A13

Lakás t, üzlethelyiséget akar: Forduljon: Ringel Sándor közismert róvetto irodájához, T. A., Nachlat Benjamin 39. A6

Lakást bérbeadja, hadja gyorsan és kedvezően Manó Elensberg és Isa útján, Tel-Aviv, Javne 34. Telefon: 62514. A4

Szobák komforttal, pénzre kérések. Kiváló kóser magyar konyha. Har Herzl bejartánál. - Tel.: 3656. A1053

Herzföld és tsa (Tschernichovskij 6.) átköltözt: T. A., Bét Lechem-u. 4. 1. em. 1-2-3-4 szobás lakások bére és megvételre. Tel-Aviv minden részében, nagy választékban. Fogadás: 10-1, 4-6 között. A1047

Haifai apróhirdetéseik

Detektívregénytől a legmodernebb irodalomig megtalál minden S. A. M. U. E. L. köcsönkönyvtárban. Könyveket vesznek. Haifa, Herzlha 7. udvarban. A19

Veszek magyar könyvet, könyvtárt - Modern Magyar Köcsönkönyvtár, Haifa, Herzl 61. Signon.

Gázokjár, jónévi, lehetőleg közreműködő társak) keres. Ajánlatok „4/95” jelgére, Uj Kelet, Haifa, Shapira 13. A1022

Cirrusi arstítást keresünk cikusz részére. Jelentkezés: Haifa, Reh. Hahar 25. Tomi. A109

Négyzobás luxuslakás, német kolónia kitűnő helyen átadó. Irásban megkeresések: „4/93” jelgére, Uj Kelet, Haifa, Shapira 13. A1062

Gyógyszertárnak alkalmas helyiséget rendelkezem Haifa jó körzetben. Cím: „4/92” jelgére, Uj Kelet, Haifa, Shapira 13. A1061

Köréteggel rendelkezőknek bérment adok. Ajánlatok irásban. So. egyli, Kirjót Cháim, Számegimel 27. A 1060

Házartás vezetését, kösrt is, felnapra vállalom. „4/87” jelgére, Uj Kelet, Haifa. A1056

Két ferinek szép szoba kiadó. - Raik, Cur-Salom, Tamar u. 1.

Kettő egymásmelletti mosáv, Nacharia közelében, alkalmi áron átadó. „4/79” jelgére, Uj Kelet, Haifa, Shapira 13. A1050

Kettőszobás lakás Tel Chánánban, azonnal átadó. Cím „4/82” jelgére haifai fiókkiadóban. A1051

Közlegyesekkel bíró, többszáz májü iparos, saját szerszámival, elhelyezkedne bármely gyárüzemben. Mencer, Akk, Rehov 10/75.

Közleporú, egyedülálló nő egy személyes háztartás vezetését vállalja. „Pedáns” jelgére, Uj Kelet, Haifa, Shapira 13. A1018

Utolsó felhívás az Apotropoz és az Amidar bérlőhöz 1953 május hó 15-ig lehetőséget adnak Önnek, hogy lakását, üzlethelyiségét, raktárhelyiségét, vagy más bérleményét kicserélje, átadja és megvegye. Felvilágosításért forduljon a

MOLEDETH ingatlanközvetítő irodához, Jaffa, „42. utca 1. szám, King George-u. 18., sarok. Telefon: 80290

Ismerje meg élettársát amerikai levelező módszer szerint. Remek összeköttetés az ország minden részében. - Válaszok -300 pruta melléklettel „LLITOM” jelgére a kiadóba. Diszkréció biztosított.



Durva seprő az udvarnak való, de finom ruhaneműjét csak kipróbált kézre bízhatja.

KESHET
FEST ÉS TISZTÍT

Jeruzsalmi köcsönkönyvtár az Eggeddel szemben, Javec utcában. Hirdetéseket is felvesz az UJ KELET részére.

KERESÜNK elsődreű villanszereleőt azonnalra.

PAL-BELL Co. Ltd. Tel-Aviv, Shalma utca 160

Garantált biztos megéltetés Jeruzsálem legszebb környékén

Makolejt-terakot kétszobás komfortos lakással együtt átadó. Cím Jeruzsalmi kiadóban

FÜGGÖNYFESZÍTŐK! Rámához való

REZ-SZEG kapható Herskovitsnál, Tel Aviv, Merkáz Báák Melech 15. - Haifa: Braun, Pevsner utca 22.

BERGMANN babagyár üzemet áthelyezte: T. A., Hayarkon u. 325 Olympia garázs mellett.

GANZFRIED PÁPLANOK 3-A KING-GEORGE-30

PELYHET VESZÉK

Felveszek önálló adminisztratív

tisztviselő(nőt) aki fertv. héber-magyar gépirást tud, továbbá

ügynök(nő)ket HASARET, TA., Mendele 22. Tel. 3490 K1283 Jelentkezés 4-6 között

„E.D.E.N.” penzio, kertkavház, és étterem

Jeruzsálem, Bét Hákerem, **MEGNYILT.** Magyar konyha. Tel.: 2221

Jó könyvet szeret olvasni? **HADASH!** Szakkönyvek, szótárak? **HADASH!** Eladó könyve van? **HALASH!** A legjobb köcsönkönyvtár **HADASH!** Tel-Aviv, Hayarkon ötvenkilenc

Hotel „Rama”, Ramat-Gan
HERZL 78.
A gyönyörű „Melech Dávid” kerttel szemben
LEGMODERNEBB BERENDEZÉS • HIDEG-MELEGVIZES SZOBÁK • FIGYELMES KISZOLGALÁS

Még néhány szabad mesek Mosáv Nevatimban, doár Beér Séva
13 DUNAM ÖNTÖZHETŐ TERÜLET.
AZONNALI BEKÖLTÖZÉSI LEHETŐSÉG

Uj elarusító-helyiségeinket TEL-AVIV, Baltour u. 19. alatt, vasárnap, 1953 május 3-án megnyitjuk.

Orvosi, természettudományi és technikai szakkönyvek legújabb kiadványainak állandó kiegészítése.

HEILIGER & Co.
Scientific and Medical Book and Subscription Centre

HAIFA Jeruzsálem **TE LA VIV**
Nordau-u. 17. Feuchtwanger Bank Balfour-u. 19
(Harofe) Tel. 3258 épület. Tel. 5036 Tel. 67197

„LOMBARD” CENTRAL
KÖCSÖNTÁR
T. A., Allenby 87., 1. 6. em.
ékszerre és minden értékre
1/2-1-2-ig, 1/5-6-ig

MAGYAR KÖCSÖNKÖNYVTÁRAK, T. A.
Május 1-től kezdve havi előfizetési díj egy könyvre 1-font.

DAAT, HADASH, JAMBOR magyar köcsönkönyvtárak.

UHU-BAR JAFFA, Sd. Jerusálajim 53
Luna-park mellett

A NYARI SZÉZON MEGNYITÁSA szombaton, május 2-án este

ÉLTI ILLÉS „Band Melodist” zenekara Figyelmess kiszolgálás - Nemzetközi konyha

ESTI ULPAN nyílik meg május 3-án, Tel-Aviv és a környékbeli lakosok számára.

AZ ULPAN a résztvevőknek ismereteket nyújt a héber nyelvben és a zsidó kultúrában.

AZ ULPAN közlekedez a résztvevőt az izraeli valósághoz és annak problémáihoz.

AZ ULPAN megkönyviti a résztvevőknek az ország életébe való beegyezést.

Szabadfoglalkozásuaknak, tisztviselőknél és könyvelőknek módot adnak arra, hogy a lehető legrovidebb időn belül sajátítsák el a héber nyelvet.

A résztvevők megfelelő állam oklevelet fognak kapni. Tanítás négyezer hetente, este fél 5 és 8 óra között.

Az utpában intenzív tanulást, izraeli valóságot és kulturális legkört fog találni. Felvilágosítás és beiratkozás: Tel-Aviv, Aljia u. 49.

HOTEL EDEN, Naharia
a vitorony mellett.

Május 1-től elfogad rendeléseket. - Szép, szellős szobák. Minden szoba terrasszal, folyóvízzel. Szolid árak. Figyelmess kiszolgálás. - Csendet szerető vendégeknek ajánlják magukat

(*) **STRAUSZ PAL ÉS BÖZSI**

PÉNZT folyósít ékszerre és minden értékre Lombard Tiferet T. A., Rotschild 31. Tiferet-ház.

Vezető: **RAJNA DAVID, ékszerész,** a bpesti állami zalogházak v. becsüese (8-5-ig). Tel. 4976

Tachina, chumusz, sislik és nemzetközi ételek bécsiszelet és bécsi desszertek **CSAKIS AZ UJ ÉTEREMBEN**

„SAVOYA”, JAFFA, Bustrus-u., az óránál
Különleges tisztaság

Kitűnő kiszolgálás. Egy látogatás meglepi Önt.

Európai bútorok, kombinált szekrény, kétszemélyes reklámok, könyvszekrények. Lakó-bútorokban nagy választék. Jégszekrények, stb.

15 font készpénz, a többi részletfizetés

„LEVIT” jégszekrény modern „frigidair”-modell, bárral.

Rabel, T. A., Rotschild 31. Allenby sarok, 2. szoba. Tel. 4976

Orvosok tanácsa: **Óvakodjék a napszúrától!**

Vásárolj kalapot Hesil Schwarcz-nál

T. A., BENJAMIN 40

Jeruzsálemiek könyv és papír szükségletüket egy helyen beszereshetik

Fischer Sandornál Sikur Cholim mellett. Pocket bookok bar-micva és ajándékkönyvek, köcsönkönyvtár

-RÁDIÓ-

CSÜTÖRTÖK
6.30: Máj tovu, 6.35: torna, - 6.45: zenéő óra, 7: hírek, 7.15: hanglemezek, 7.59: híresszefoglalás, 10.30: szórakoztató zene, 11: operaszízetek, 10.40: a háziasz-szony rovata, 12: a kórházak műsora, 12.30: déli hangverseny (Bartók zenekari hangverseny, Friedrich Jakobi furulyára és zenekarra írt művei, Ravel „A valcer”), 13.30: hírek, 13.48: könyvnyű zene, 14: szórakoztató zene, 14.45: népszerű hangszerek, 17: zenei miniatűrök, 17.30: gyermekmüsor, 17.45: ifjúsági műsor, 18.15: hírek, 19: zenei gyöngyszemek, 19.10: Paul Makovsky hegedűszámai, 19.30: könnyű zene, 20.24: Tenách-részletek (25-26. zsolttár), 20.30: hírek, 21: a Kol Jiszráel zenekarának hangversenye Vardá Misri zongorajátékával, 21.35: május elsejéi műsor a Hivatadról rendezésében, 22: Kamarazene, 23: híresszefoglalás.

Párhuzamos műsor, 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Smetana „Az eladott menyasszony” című operájának 3-ik felvonása, 16.50: közzene, 17.30: Arthur Rubinstein zongoraszámai, 18.30: francia hírek, 19.30: jidás adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója, 18.35: klasszikus kívánságműsor, 19.50: könnyű zene, 20.45: külföldi népek dalai, 21: katonazenekari hangverseny, 21.35: tánczene.

PÉNTEK
6.30: Máj tovu, 6.35: torna, 6.45: zenéő óra, 7: hírek, 7.15: hanglemezek, 7.59: híresszefoglalás, 10.30: szórakoztató zene, 11: könnyű zene, 12: a kórházak műsora, 12.30: balett-zene, 13.39: hírek, 13.48: déli zene, 15: Káthálát sabbát cházandálgatás, - 16.30: Ifjúsági műsor, 17: klasszikus kívánságműsor (Liszt I. zongorahangversenye zenekarral), Periot: Fantaszitkusz szimfónia), 19.15: hírek, 19: zenei gyöngyszemek, 19.10: a Kol Jiszráel hangversenye, 20: héber dalok, 20.20: felolvasások a Tenáchból, 20.30: hírek, 21: péntek esti hangverseny, 22.30: izraeli dalok, 23: híresszefoglalás.

Párhuzamos műsor, 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Darius Milhaud műveiből, 19.30: francia hírek, 19.30: jidás adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója, 18.35: Mozart: Don Giovanni című operájának 2-ik felvonása, 19.50: péntek esti hangverseny, 21: tánczene.

SZOMBAT
7.30: Adon olám és hanglemezek, 8.30: hírek, 8.40: befűlt dalok, 9: reggeli hangverseny, 10: zenei találós verseny, 11: déli rádió hangverseny, 12.30: héber dalok kívánságműsora, 13.30: hírek, 13.48: cházandálok, 16: könnyű zene, 16.45: Verdi „A végezt halál” című operájának 3-ik és 4-ik felvonása, 18.15: hírek, 19: Hémávidé, 19.03: zenei gyöngyszemek, 19.25: szombati melódiák, 20.24: Tenách-részletek (29-30. zsolttár), 20.30: hírek, 21: Melávé máika műsor, 21.30: Lág Bamer műsor, 21.45: néptáncok, 22: tánczene, 23: híresszefoglalás.

Párhuzamos műsor, 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Darius Milhaud műveiből, 19.30: francia hírek, 19.30: jidás adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója, 18.15: Mozart: Don Giovanni című operájának 2-ik felvonása, 19.50: péntek esti hangverseny, 21: tánczene.

Az adó elém és hanglemezek, 8.30: hírek, 8.40: befűlt dalok, 9: reggeli hangverseny, 10: zenei találós verseny, 11: déli rádió hangverseny, 12.30: héber dalok kívánságműsora, 13.30: hírek, 13.48: cházandálok, 16: könnyű zene, 16.45: Verdi „A végezt halál” című operájának 3-ik és 4-ik felvonása, 18.15: hírek, 19: Hémávidé, 19.03: zenei gyöngyszemek, 19.25: szombati melódiák, 20.24: Tenách-részletek (29-30. zsolttár), 20.30: hírek, 21: Melávé máika műsor, 21.30: Lág Bamer műsor, 21.45: néptáncok, 22: tánczene, 23: híresszefoglalás.

Párhuzamos műsor, 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Darius Milhaud műveiből, 19.30: francia hírek, 19.30: jidás adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója, 18.15: Mozart: Don Giovanni című operájának 2-ik felvonása, 19.50: péntek esti hangverseny, 21: tánczene.

Az adó elém és hanglemezek, 8.30: hírek, 8.40: befűlt dalok, 9: reggeli hangverseny, 10: zenei találós verseny, 11: déli rádió hangverseny, 12.30: héber dalok kívánságműsora, 13.30: hírek, 13.48: cházandálok, 16: könnyű zene, 16.45: Verdi „A végezt halál” című operájának 3-ik és 4-ik felvonása, 18.15: hírek, 19: Hémávidé, 19.03: zenei gyöngyszemek, 19.25: szombati melódiák, 20.24: Tenách-részletek (29-30. zsolttár), 20.30: hírek, 21: Melávé máika műsor, 21.30: Lág Bamer műsor, 21.45: néptáncok, 22: tánczene, 23: híresszefoglalás.

Párhuzamos műsor, 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: Darius Milhaud műveiből, 19.30: francia hírek, 19.30: jidás adás, 20: román adás, 20.15: magyar adás, 22.15: angol hírek.

A hadsereg rádiója, 18.15: Mozart: Don Giovanni című operájának 2-ik felvonása, 19.50: péntek esti hangverseny, 21: tánczene.

Az adó elém és hanglemezek, 8.30: hírek, 8.40: befűlt dalok, 9: reggeli hangverseny, 10: zenei találós verseny, 11: déli rádió hangverseny, 12.30: héber dalok kívánságműsora, 13.30: hírek, 13.48: cházandálok, 16: könnyű zene, 16.45: Verdi „A végezt halál” című operájának 3-ik és 4-ik felvonása, 18.15: hírek, 19: Hémávidé, 19.03: zenei gyöngyszemek, 19.25: szombati melódiák, 20.24: Tenách-részletek (29-30. zsolttár), 20.30: hírek, 21: Melávé máika műsor, 21.30: Lág Bamer műsor, 21.45: néptáncok, 22: tánczene, 23: híresszefoglalás.

-HIREK-

5713 Ijvár 15., esütörtök.
1953 április 30.
5713 Ijvár 16., péntek.
1953 május 1.
Gyertyagyújtás ideje: 6.40.
5713 Ijvár 17., szombat.
1953 május 2.
Szombat kimenetele: 7.58.

Előfizetési díj befizetésre,
egy hónapra Ft. 2.100.
Hónok.
Haifa, Shapira 13., telefon 2453.,
POB 4994.
Jeruzsálem, Ben Jehuda 2. szám
(kapu alatt).
Tel-avivi megbízottak:
Rosenberg Avrahám,
Rehov Hanegev 11.
Vidéki országos főmegbízott:
Alexander könyvtároló- és
lapterjesztő-vállalat, Tel Aviv,
Smarjahu Levin-u. 14.

Az Uj Kelet legközelebbi száma — a május elsejei munkaszünet miatt — vasárnap reggel a rendes időben fog megjelenni.

— Golda Méirson beteg. Golda Méirson munkaügyi miniszternő, New-Yorkban megbetegedett és kórházban fekszik. Lehetséges, hogy epe-műtetre lesz szüksége.

— Ma kezdődnek a Lag-beomer ünnepségek. Ma este a Cion-hegyi „Meron-fáklya” elindításával veszik kezdetüket a lag-beomeri ünnepségek. A Mincha ima idejékor a Cion-hegy felügyelője a fáklyát átnyújtja az ünnepély szervező csoportjának, amelynek tagjai azt Tel-Avivba viszik át. A szombati nap folyamán, a fáklya a telavivi Bilu-templomban marad. Vasárnap, Lag-Baomer napján déli 1 órakor érkezik a fáklya Méronba, hogy a hagyományos szokásoknak megfelelően meggyújtás.

— Újabb félmillió fonttal csökkent a bankjegyforgalom. Az Izraeli Nemzeti Bank bankjegykibocsátó osztályának tegnapi jelentése szerint a bankjegyforgalom az elmúlt héten további félmillió fonttal csökkent és április 29-én 129.875.000 fontot tett ki. A fedezeti tételeknél ugyanilyen arányban csökkent a kincstári váltók összege, amely most 50 millió 930 ezer font. A többi fedezeti tétel változatlanok.

— 250 gyermeket tett árvává a hollandiai árvíz. — Hágában most tették a katasztrófális hollandiai árvizek szomorú statisztikáját, amelyből kitűnik, hogy 85 holland gyermek vesztette el szüleit az árvízben és teljesen árván maradt, míg további 165 gyermek apját, vagy anyját vesztette el.

* Vegye meg a „Népünk” e heti legújabb számát. — Erdemes! — A „Népünk” mindenütt kapható.

— Könyv a romániai zsidó színházak történetéről. — Érdekes román nyelvű füzet jelent meg Tel Avivban, a „Romániai zsidó színház története” címen, M. Schermann tollából. Mose Maur, E. Grossmann és Jakov Mannsdorf írók méltatása is megjelent a füzetben, amely magában foglalja Bukovina, Erdély és Besarabia zsidó színházainak történelmi ismertetését.

Dinur közoktatásiügyi miniszter szerencsés autóbalesete

Dinur közoktatásiügyi miniszter gépkocsiját, Chedera környékén, baleset érte, de csodálatos véletlen folytán sértetlenül került ki belőle. A kocsi vezetője, Jakob Jafet, könnyebben megsebesült.

A miniszter reggel indult el Haifáról Jeruzsálembe gépkocsijával, hogy résztvegyen az egységes állami nevelés ügyében összehívott miniszterközi tanácskozáson. Chedera mellett, egy teherautó, melynek volánja mellett egy arabült, beleült között a miniszter kocsijába.

Miután a gépkocsivezetőt elsősegélyben részesítették, Dinur professzor, az „Aviv” taxivállalat kocsijával, folytatta útját Jeruzsálembe és még idejében megérkezett az értekezletre.

Külön ünneplik a munkáspártok május elsejét

Össze akarják egyeztetni a Hisztdrut ünnepségeinek és a Mápám felvonulásának időpontját

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). Az idei május elsejét a szervezett munkásság nem egységes szervezeti keretben fogja megünnepelni, hanem politikai hovatartozandósága szerint. Az ország nagyvárosaiban a Hisztdrut nem rendezi meg a tradicionális május elsejei tüntető felvonulások, hanem ehelyett népünnepélyeket rendez, gazdag művészi programmal.

A Hisztdrut központi vezetősége tegnap ünnepi kiáltványt adott ki, amelyben összetartásra szólítja fel a munkásságot és kihangsúlyozza a szakszervezetek eddigi eredményeit. A Hisztdrut május elsejei jelszavai: „Az állam nehézségei elmulnak majd, de az állam örök-ké fennmarad”, egy másik jelszó pedig így szól: „Mily jó nekünk, mert szabadok vagyunk”.

Ugyancsak kiáltványt bocsátott ki május elsejére a Mápám is, amelyben harcra szólítja fel a munkásságot a munkanélküliség ellen.

A revizionista munkásszervezet kiáltványában leszögezi, hogy „végre kinyit a munkásság szeme és vezetői kénytelenek voltak csökkenteni a testvérgyűlölet szítását azzal, hogy beszűnítették a május elsejei felvonulást! A vezetőknek azonban még nem volt elég bátorságuk, hogy teljesen eltöröljék ezt a zsidó munkásszámára teljesen idegen ünnepnapot”. — állapítja meg a Cherut.

Tel-Avivban az ünnepségek ma este kezdődnek, a zászlóknak a Hisztdrut székházára való felvonásával. A telavivi munkásszervezet nyilvános ünnepi ülést tart ma este az Ohel-színház nagytermében, amelyen E. Schaechter titkár és C. Na-

tansohn fognak felszólalni. Holnap délelőtt a Hisztdrut nagy ünnepélyt rendez a Makkabi-stadionban. Ezt megelőzően zajlik le a Mápám tüntető felvonulása. — Tegnapi tárgyalások indultak meg a Mápám és a Mápám között, hogy a Mápám-tüntetés és a Hisztdrut népünnepélyének időpontját összeegyeztessék, nehogy botrányra, vagy verekedésre kerüljön sor május elsején.

A Hisztdrut központi székházában holnap egész nap inspekción tartanak, hogy az előforduló incidensekbe nyomban beavatkozhassanak.

A kommunista pártot nem vonják be a Hisztdrut ünnepségeibe. A kommunisták és a Mápám között két nap óta plakát-háború folyik, a két párt átragasztja egymás plakátjait.

Kisebb előrehaladás a koreai fegyverszüneti tárgyalásokon

A kommunisták Svájc helyett egy ázsiai semleges államot javasolnak

Tokió (UP). A fegyverszüneti bizottságok tegnapi negyediki ülésén némi haladást értek el és ismét abban reménykednek, hogy nem kerül sor a fegyverszüneti tárgyalások félbeszakítására.

A kommunisták, akik élesen elleneztek az UNO javaslatát, hogy Svájc legyen a hadifoglyokra felügyelő

semleges állam, de a maguk részéről nem tettek ellenjavaslatot, tegnap közölték, hogy egy ázsiai államot fognak javasolni erre a feladatra. Ezt az államot azonban még nem nevezték meg.

Harrison tábornok, az UNO tárgyalási főmegbízottja a megbeszélés után közölte, hogy a kommunisták nyil-

vánvalóan engedni fognak a hat hónapos idő kérdésében, amelyet eredeti javaslatuk szerint a hazatérést megtagadó foglyoknak egy semleges államban kell tartaniuk, mielőtt elődöntik sorukat.

Miközben az UNO megbízottai hiába várták, hogy a kommunisták megnevezék az általuk javasolt semleges államot, a pekingi rádió élesen támadta az UNO tárgyalóit, akik „nem hajlandók tárgyalni a semleges állam kérdéséről”.

A pekingi rádió egyébként a kínai kommunista párt hivatalos lapját idézve, azt állította, hogy csak az UNO makacsasága miatt nem jött még létre a fegyverszünet, hogy nagy különbség van Eisenhower békejavaslati és a tényleges amerikai külpolitika között.

Megkezdtek a natanjai Hitachdut Olaj Hungária sikunijának építését

Hosszú, fáradságos előkészítő munka és rengeteg nehézség leküzdése után megkezdődött Natanján a Hitachdut Olaj Hungária sikunijának építése. A natanjai magyar szívn terve mintegy két évvel ezelőtt vetődött fel. Löwe Elijáhu, a helyicsoport fāradhatatlan agilitásu ügyvezető elnöke rendkívül energiával harcolta keresztül az illetékes intézményeknél, hogy a Hitachdut Olaj Hungária tette alá hozhassa ezt a nagy művet, 64 magyar olécsalád lakásának felépítését.

A sikun gyönyörű helyen, a város szívében fekszik. A tervet Friedmann és Jafet natanjai mérnökök készítették, az építkezést pedig a Kohn és Kopolovits cég kapta meg. Az építkezés megkezdésében komoly érdemei vannak Salpeter Julius telavivi városi tanácsosnak, a telavivi Hitachdut Olaj Hungária volt elnökének, aki minden befolyását latbavette, hogy a szükséges nyersanyagokat hivatalosan kiutalják a sikunépítések számára.

Erich Lüth visszaérkezett Németországba izraeli utjáról

A hamburgi szenátus elnöke Erich Hamburger név alatt bontozta az országot

München (STA). — Dr. Elijáhu Livne, izraeli külügyminiszter, fogadta tegnap a müncheni repülőtéren Erich Lüthet, a hamburgi szenátus elnökét, aki a legnagyobb lelkesedéssel tért vissza 17 napos izraeli utjáról. Erich Lüth, aki az utóbbi években igen erős aktivitást fejt ki a nép és Izrael viszonyának javítása érdekében, Izraelbe való utazása előtt — izraeli szélsőséges elemektől fenyegetőlevelet kapott, amelyben azt írták neki, ne merjen Izrael földjére lépni, mert környékéről eltereli a felelőséget a külügyminisztérium — amely dr. P. Sinár meghatalmazott miniszter, a német bevásárlási bizottság elnöke nek ajánlatára tette lehetővé Lüth útját, — azt javasolta neki, hogy utazzék ingkognitóban. A helyi sajtóban pedig azt a hírt terjesztették, hogy Lüth útja végleg elmarad, mert ilyenformán akarták az érdeklődést elterelni róla.

a nagyvárosokba, valamint az Émek és a Gáll kibucokba. Lüthöt állandóan három titkosrendőr kísérte, akik gondoskodtak arról, hogy címét és gépkocsiját másodnaponként cserélje.

Lüth keresztül-kasul utazta be az országot és ittartózkodása alatt több, mint három ezer kilométert utazott. Elutazása előtt kijelentette, hogy az izraeli hadsereg felkészültsége és harci készsége volt rá a legnagyobb hatásal.

VITA EST a kényszerkölcsönről

Dr. Michael Landau, a pénzügyminisztérium kényszerkölcsön ügyosztályának igazgatója a nagyiparosok és kereskedők telavivi klubjában előadást tartott, amelyben elmondta, hogy eddig 200 ezer kérdőívet osztottak szét az egész országban. — Minthogy a vállalkozók bejelentésének határidejét nem halasztották el május 3-ról, az illetékes hivatalok május elsején is nyitva lesznek. A vállalkozókat május 3-án este 6 óráig fogadják el. Dr. Landau szerint remény van arra, hogy a kényszerkölcsön 45 millió fontot fog eredményezni, mert az államban levő ingatlanok értékét egymilliárd fontra becsülik.

Dr. Michael Landau, a pénzügyminisztérium kényszerkölcsön ügyosztályának igazgatója a nagyiparosok és kereskedők telavivi klubjában előadást tartott, amelyben elmondta, hogy eddig 200 ezer kérdőívet osztottak szét az egész országban. — Minthogy a vállalkozók bejelentésének határidejét nem halasztották el május 3-ról, az illetékes hivatalok május elsején is nyitva lesznek. A vállalkozókat május 3-án este 6 óráig fogadják el. Dr. Landau szerint remény van arra, hogy a kényszerkölcsön 45 millió fontot fog eredményezni, mert az államban levő ingatlanok értékét egymilliárd fontra becsülik.

Szencz, Diószeg, Galánta, Érsekújvár
és környékéről alijjázottakat felkérjük, hogy közöljék haladéktalanul címüket: Fleischmann Szimcha, Tel-Aviv, Lilienblum 48.
Célunk: mártírjaink szent emlékének méltó módon való megőrzése. A szervező bizottság.

Kablánok, figyelem!
Lakást keresek bájt mesutáiban
ajtók, ablakok, beépített szekrények és redőnyök szállítása ellenében.
Közismerten elsőrendű szakmunka.
Dr. A R A T O' rendőnygár és épületasztaloság
Tel-Aviv, Petach Tikva-ut, Maze utcával szemben.
Merkaz Chadas Letáaszijá. — Telefon: 5910.

VIDOR közvevítőiroda
TEL-AVIV, Allenby 94.
Telefon: 3345
LAKASOK
EXISZTENCIÁK
ÜZLETHELYISÉGEK
ÜZLETEK
TELKEK, stb. K281

KOZMETIKA
A L I C E
T. A. ALLENBY 41.
Bejárati:
Tschernichovsky 2./III
Bécs-newyorki diploma

ELEKTROMOTOROK
0.5—500 HP-ig

VETEL ELADÁS
A. SUGAR
T. A. LILIEBLUM 36.

Jó könyvet **DAAT**-ról
kizárólag
olvashat. — Választékunk 1000 jó könyvvel bővült.
Magyar könyvekért jó árat fizetünk.
TEL-AVIV, Rotschild 86.

Czur Salom
parcella-tulajdonosok figyelmébe
A május 3-ikáig benyújtandó vagyondó vallomások tekintetében az igazgatóság a következőket közli:
A törvény 11-ik szakasza értelmében az igazgatóság benyújtja vallomásait az összes bel- és külföldön lakó parcella-tulajdonosok jegyzékével.
Az egyes parcellatulajdonosok tehát, akiknek egyéb adóilletés vagyontuk nincs, külön vallomást beadni nem kötelesek. Kivételt képeznek azok, akik 1952 április 1-ig hazatértek parcelláikra, valamint azok, akiknek más vagyondó alá eső vagyontuk van. Az utóbbiak vallomásokban Czur Salom parcelláikat is kötelesek bevallani.
1953 április 27.
A Czur Salom igazgatósága.

Perzsaszönyegszövő
vállal szönyegjavítást, rajzozást, Szakszönyeg, kézimunkafonál kapható.
Perzsaszönyegszövő-tanfolyam.
LASZT, T. A., Sheinkin 14

KOPEL sádchen
minden tárcadalmi körben jó összeköttetésekkel.
T. A., Hachasmonaim 18.

Vagyontulajdonosok!
Már csak 3 nap van a kényszerkölcsönnel kapcsolatos vallomások benyújtására a kölcsön 10 százalékos részletével együtt.
A vallomást kivétel nélkül minden vagyontulajdonos köteles benyújtani.
Ne hanyagolja el kötelességét — kimélje meg magát felesleges fáradságtól és kellemetlenségektől.
K 1265
A kényszerkölcsön igazgatósága

NATHAN LTD.
A specializálás révén
csucsteljesítményt értünk el a
gyermecipők terén.
Mérték utáni szabásmódszerünk tökéletes, kényelmes cipőt biztosít gyermekének.
Nadlé Nathan LTD.
JERUZSALEM
JAFFA-UT

Bájos, fiatal özvegyasszony luxuslakással és taxival, férjhezmenne szimpátiikus, jömegejelenésű söfförhöz.
IGHUD HALEVAVOT
házasságközvetítő iroda,
vezető: ALIZA.
Tel-Aviv, Petach-Tikva út 38. sz., Tachana Merkazit-nál, Bét Hadaral szemben.
D. e. 12—2, d. u. 6—9-ig.

Kolportázs-szakértő
aki telefonos irodával, illetve raktárral rendelkezik Tel-Avivban, tősgyökeres izraeli lakos, kitűnő referenciákkal.
ügynökséget keres
Hajlandó tőkebefektetésre is
Izraeli ajánlatok:
T. A., POB. 2082.
"אור" jellegre

Mű-stoppolás? Csak ILANA
Svéd módszer szerint, teljesen nyomtalanul
T. A., Allenby 83 Kanaf udvarban mellett

"MOTOR" ELEKTRO-MECHANIKAI ÜZEM
POLLAK JOSZEF
Jaffa, 16-os utca 4 szám (5-ös utcából nyílik)
8½, 10, 17 HP új svájci motorok eladó.
Minden erősségű motor, dinamó tekercselése

MIRJAM KOZMETIKA
T. A., Hájarkon 44. szám.
Gyors és eredményes szepőkúra, garanciával. Pattanásos arcok speciális kezeléssel biztos eredményre. — Végleges hajlávoltítás. — Szépségápolás.